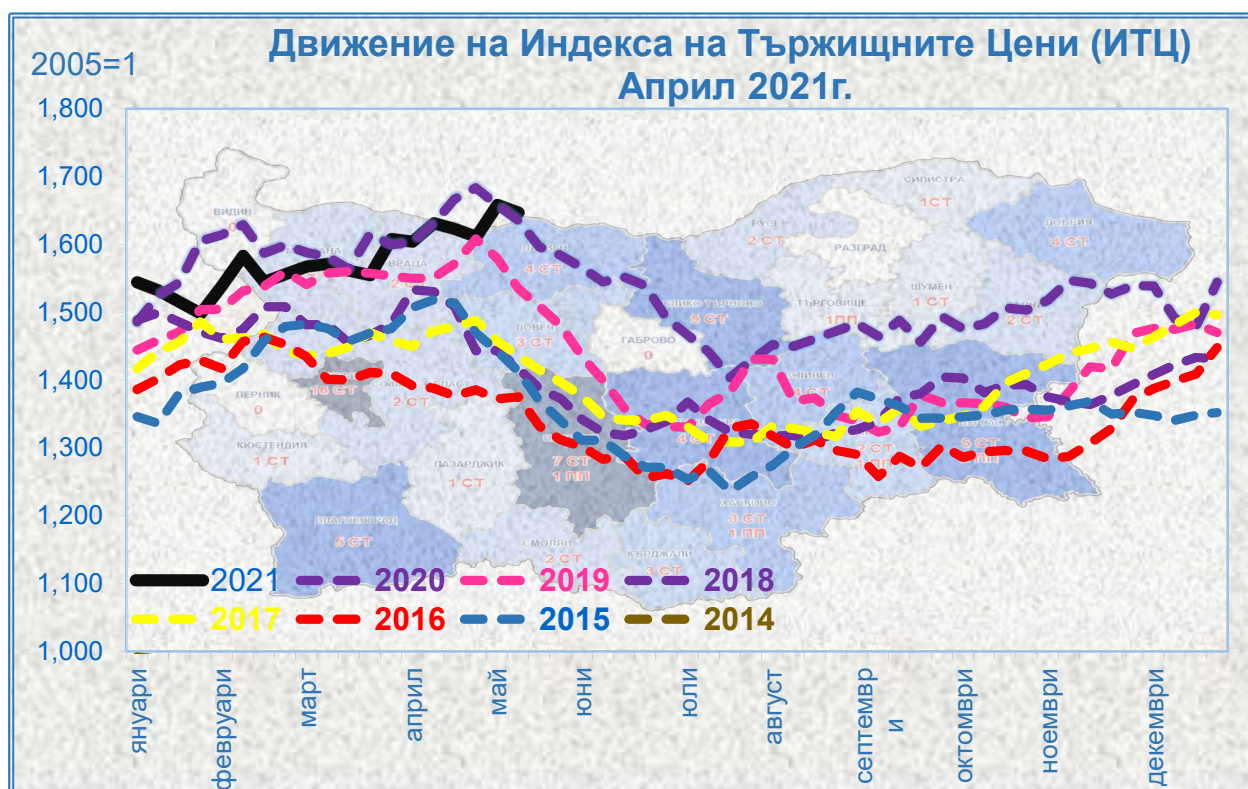

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни
продукти на стоковите тържища в
България

Увод

На **месечна база** през месец април на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, ценовите отклонения в положителна посока са изразени при олиото. Стабилизиране и слаб спад има при цените на захарта, яйцата, ориза, и брашното.

Цените на млечните произведения остават стабилни със слаб низходящ тренд, а при месата и месните произведения тенденциите са разнопосочни.

На **годишна база** цените на основните хранителни стоки са разнопосочни, някои бележат ръст, който е в широк интервал от 4-6% до -45%. Поскъпване спрямо миналата година има при някои млечни произведения, изразено при кравето сирене и кашкавала. Ориза и лещата бележат ръст от 4-6% Най – силно увеличение спрямо миналата година е отчетено при олиото-45%. Спад на годишна база има при кравето масло, захарта и фасула. Пазарът на месо през април остава сравнително спокоен, като са отчетени низходящи тенденции при месните произведения и при месата.

През месец април цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поевтиняване на краставиците и бананите и поскъпване на част от останалите зеленчуци. На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са низходящи, с изключение на оранжерийните домати .

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец април в **периода 2016 – 2021 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, на млечните произведения и месата и месните произведения са най-високи спрямо същия месец на предходните пет години.

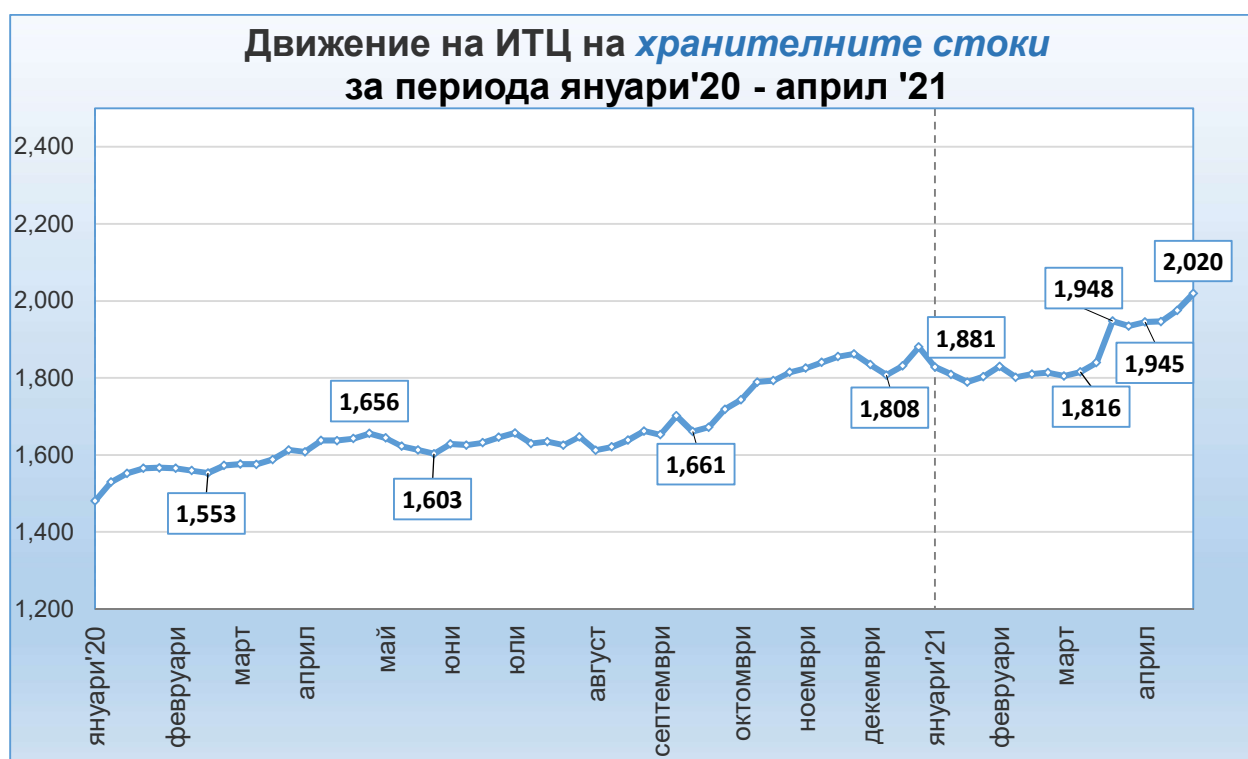
Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са основно низходящи, като цените им са по-ниски и около нивото на същия месец на предходните две – три години. Изключение прави цената на оранжерийните домати, която през тази година е най-висока.

През м. април 2021 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** е на по-високи нива в сравнение с периода на 2016 г.- 2018г.,и се доближава до стойностите от 2019 - 2020 г .

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

фигура 1 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2020 г. – април 2021 г.

В началото на месец април ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 1,945 пункта. През втората седмица кривата запазва известен стабилитет, но от третата седмица на месеца стойностите се покачват. В този период върху индекса рефлектира основно рязкото покачване на цената на слънчогледовото олио.

В края на месеца кривата стъпва на ниво от 2,020 пункта. В сравнение със същия период на миналата година е отчетен ръст от 22%. (фиг.1)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. (фиг.2)

фигура 2 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – април 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

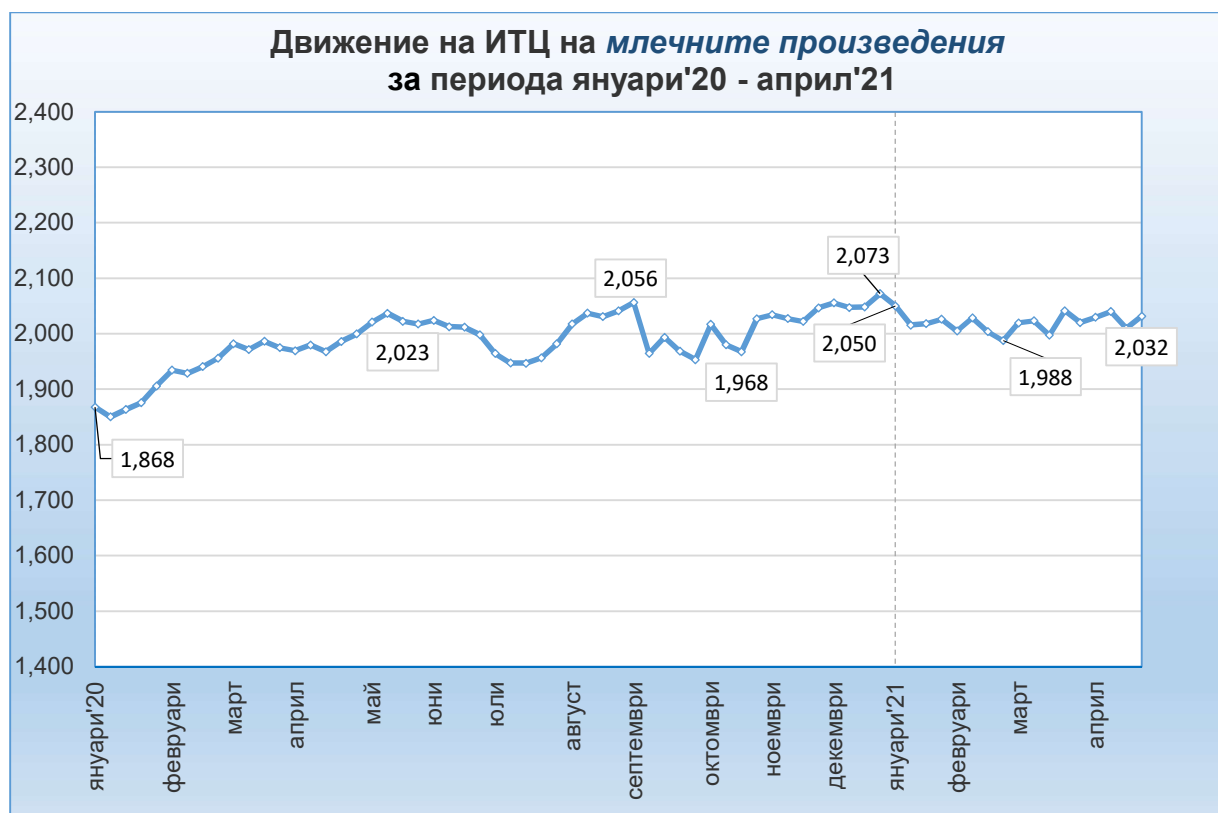
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура².

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2.029 пункта и през следващите седмици кривата се задържа около това ниво. Незначително покачване на индекса е отчетено през четвъртата седмица, когато стойността на индекса е 2,032 пункта. В сравнение със същия период на миналата година е отчетено минимално повишение от 2%. (фиг.3)

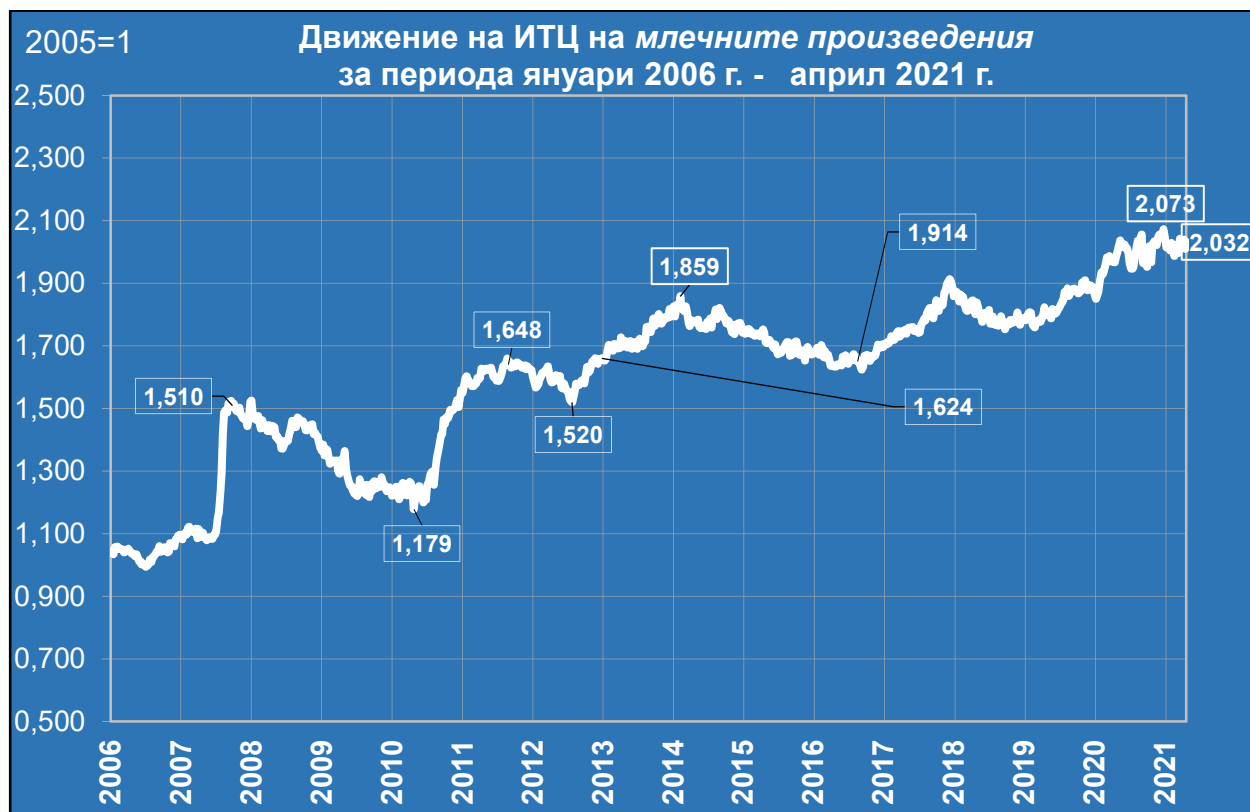
Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

изразено при кравето масло. В резултат на устойчивия възходящ тренд на кривата през предходната година, стойностите, достигнати през последната седмица на 2020 г. са на най-високото ниво за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс. (фиг.4)

фигура 3 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2020 г. – април 2021 г.

фигура 4 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – април 2021 г.

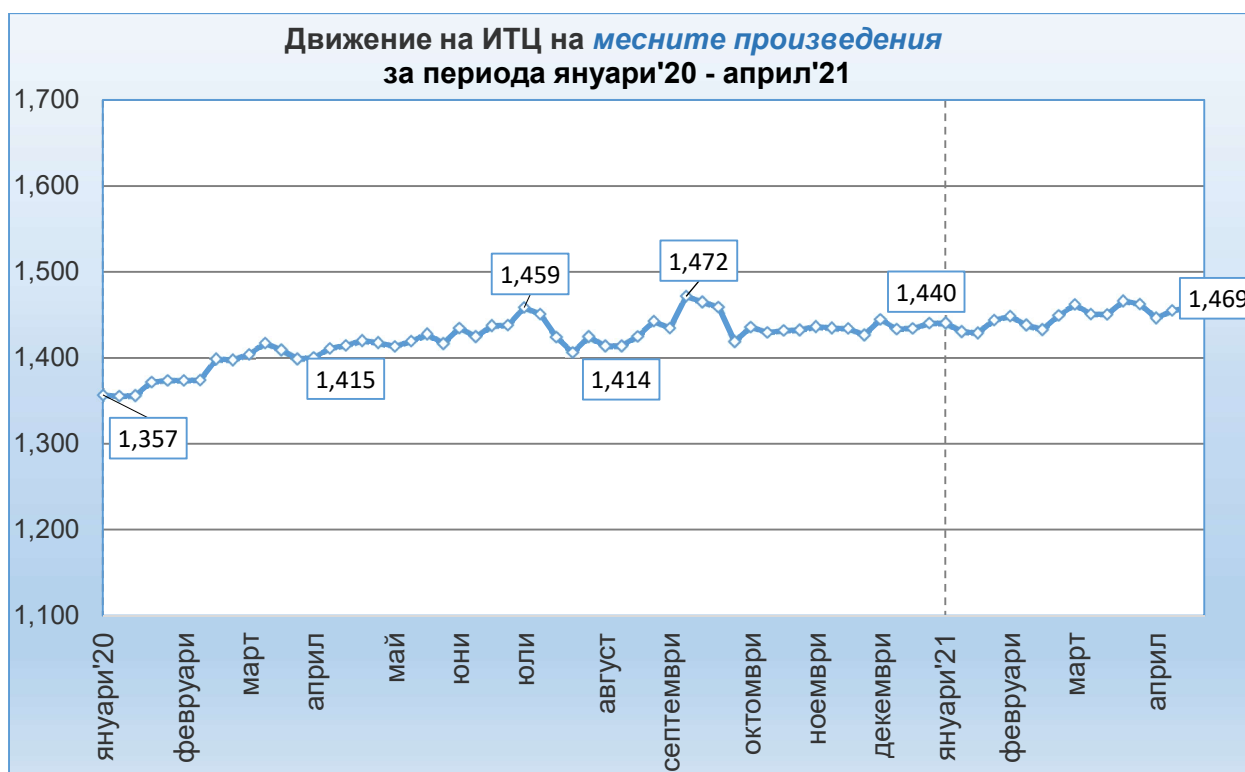
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месеца кривата стартира от ниво 1.446 пункта. През следващите две седмици стойностите леко се понижават, а в края на месеца индексът е на ниво от 1,469 пункта.

В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с около 3,5% по-високи. (фиг. 5)

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. (фиг. 6)

фигура 5 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2020 г. – април 2021 г.

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

фигура 6 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – април 2021 г.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. април, спрямо предходния месец са низходящи, в положителна посока са изразени само при олиото от 9%. В началото на месеца цената му е 2.81 лв./л. През следващите две седмици кривата има плавен възходящ тренд, и в края на месеца цената на олиото е 3,05 лв., като спрямо началото на април поскъпването е 9%.

Цената на яйцата също се понижава на месечна база с 5%, но в абсолютна стойност понижението е от 1 ст./бр. При цената на лещата и фасула няма промяна.

Стабилизиране и слаб спад има при цените на захарта и (с 2%), при брашното няма промяна, а при оризът понижението е от -1% (табл. 1, фиг.7)

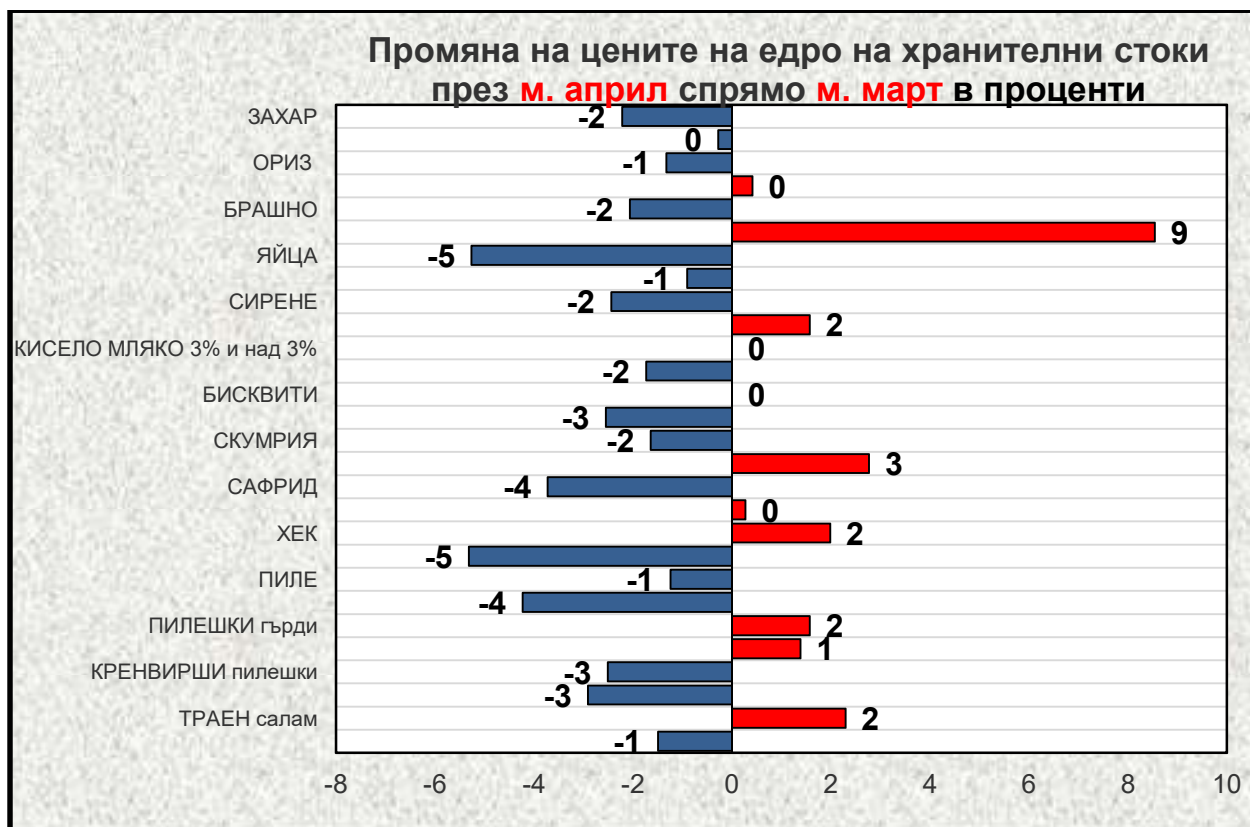
Цените на млечните произведения през месец април остават стабилни със слаб низходящ тренд. При кравето сирене, кашкавала и прясното мляко има поевтиняване от 1-2%. Цената на киселото мляко няма промяна на месечна база, а при кравето масло е отчетен спад от 2%.(табл.1, фиг.7)

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. април в сравнение с март са с разнопосочни тенденции. Понижение от-1 -4% е отчетено при пилето, пилешкия бут ,пилешките кренвирши и каймата. Поскъпване с 1-2% има при пилешките гърди,телешките кренвирши и трайния салам. Поевтиняване на месечна база с 5% е регистрирано при свинското месо,. (табл. 1. фиг. 7)

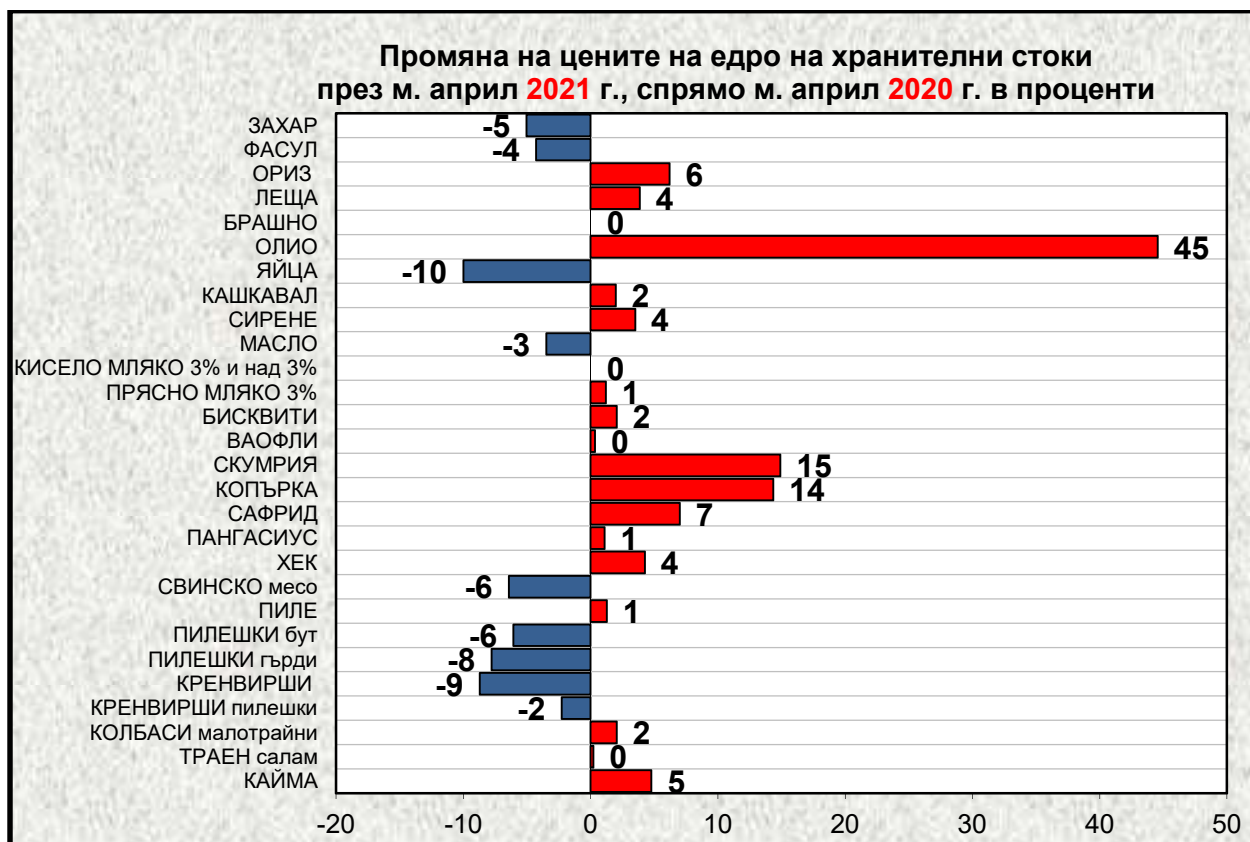
Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през април на месечна и годишна база*

СТОКА	март'21	април '21			април'20		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,35	1,32	-2,2	-0,03	1,39	-5,0	-0,07
ФАСУЛ	3,59	3,58	-0,3	-0,01	3,74	-4,3	-0,16
ОРИЗ	2,26	2,23	-1,3	-0,03	2,10	6,2	0,13
ЛЕЩА	2,41	2,42	0,4	0,01	2,33	3,9	0,09
БРАШНО	0,97	0,95	-2,1	-0,02	0,95	0,0	0,00
ОЛИО	2,81	3,05	8,5	0,24	2,11	44,5	0,94
ЯЙЦА	0,19	0,18	-5,3	-0,01	0,20	-10,0	-0,02
КАШКАВАЛ	11,00	10,90	-0,9	-0,10	10,69	2,0	0,21
СИРЕНЕ	6,96	6,79	-2,4	-0,17	6,56	3,5	0,23
МАСЛО	1,91	1,94	1,6	0,03	2,01	-3,5	-0,07
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,86	0,0	0,00	0,86	0,0	0,00
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,73	1,70	-1,7	-0,03	1,68	1,2	0,02
БИСКВИТИ	1,49	1,49	0,0	0,00	1,46	2,1	0,03
ВАОФЛИ	3,14	3,06	-2,5	-0,08	3,05	0,3	0,01
СКУМРИЯ	4,86	4,78	-1,6	-0,08	4,16	14,9	0,62
КОПЪРКА	2,17	2,23	2,8	0,06	1,95	14,4	0,28
САФРИД	3,49	3,36	-3,7	-0,13	3,14	7,0	0,22
ПАНГАСИУС	3,72	3,73	0,3	0,01	3,69	1,1	0,04
ХЕК	5,04	5,14	2,0	0,10	4,93	4,3	0,21
СВИНСКО месо	9,40	8,90	-5,3	-0,50	9,51	-6,4	-0,61
ПИЛЕ	4,02	3,97	-1,2	-0,05	3,92	1,3	0,05
ПИЛЕШКИ бут	3,07	2,94	-4,2	-0,13	3,13	-6,1	-0,19
ПИЛЕШКИ гърди	7,01	7,12	1,6	0,11	7,72	-7,8	-0,60
КРЕНВИРШИ	5,79	5,87	1,4	0,08	6,43	-8,7	-0,56
КРЕНВИРШИ пилешки	3,98	3,88	-2,5	-0,10	3,97	-2,3	-0,09
КОЛБАСИ малотрайни	5,15	5,00	-2,9	-0,15	4,90	2,0	0,10
ТРАЕН салам	9,60	9,82	2,3	0,22	9,80	0,2	0,02
КАЙМА	6,01	5,92	-1,5	-0,09	5,65	4,8	0,27

* Оцветените в червен цвят клетки показват процентът на поскъпване на месечна и годишна база на хранителните стоки, а оцветените в син цвят съответно тяхното поевтиняване

фигура 7 Промяна на цените на хранителните стоки през м. април на месечна база

фигура 8 Промяна на цените на хранителните стоки през м. април на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават разнопосочни тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

В резултат на устойчивото поскъпване на олиото през 2020 г. и рязкото покачване на цената му през месец април е отчетен ръст на годишна база от 45%. Поскъпването на годишна база на ориза и лещата е 4-6%. При захарта и фасула има понижение от 4-5%, а цената на яйцата е по – ниска с 10% от миналата година. При цените на млечните произведения се наблюдава покачване на годишна база с 2-4% на кравето сирене и на кашкавала, а цената на кравето масло бележи спад от 3% спрямо същия месец на миналата година. При киселото мляко няма промяна, а при прясното има повишение от 1% спрямо предходната година. Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват низходящи нива. По-големи отклонения се наблюдават при пилешките гърди и телешките кренвирши, които поевтиняват със 8-9%, а свинското месо поевтинява на годишна база с 6%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд, като най-голямо поскъпване е отчетено при скумрията (15%), следвана от копърката (14%) и сафрида (7%). Цените на захарните изделия се задържат около нивата от същия месец на предходната година с незначителен ръст от 2%.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през месец април 2016 / 2021 г.

Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през месец април за периода 2016/2021 г. *

АПРИЛ	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
година														
2016	1,43	2,66	1,84	0,82	2,08	0,16	9,61	5,29	1,24	3,84	6,56	3,69	4,51	44
2017	1,57	3,37	1,82	0,74	2,10	0,20	9,96	5,61	1,50	4,15	6,32	3,60	4,50	45
2018	1,13	3,29	1,95	0,76	1,95	0,21	10,32	5,76	2,17	4,13	6,71	3,86	4,80	47
2019	1,17	3,34	1,86	0,87	1,91	0,19	9,93	5,81	2,18	4,34	7,50	3,75	4,62	47
2020	1,39	3,73	2,10	0,97	2,11	0,20	10,81	6,48	2,02	4,90	9,50	3,93	5,56	54
2021	1,32	3,58	2,23	0,95	3,05	0,18	10,90	6,79	1,94	4,78	8,90	4,00	5,92	55
брой наблюдавани стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода

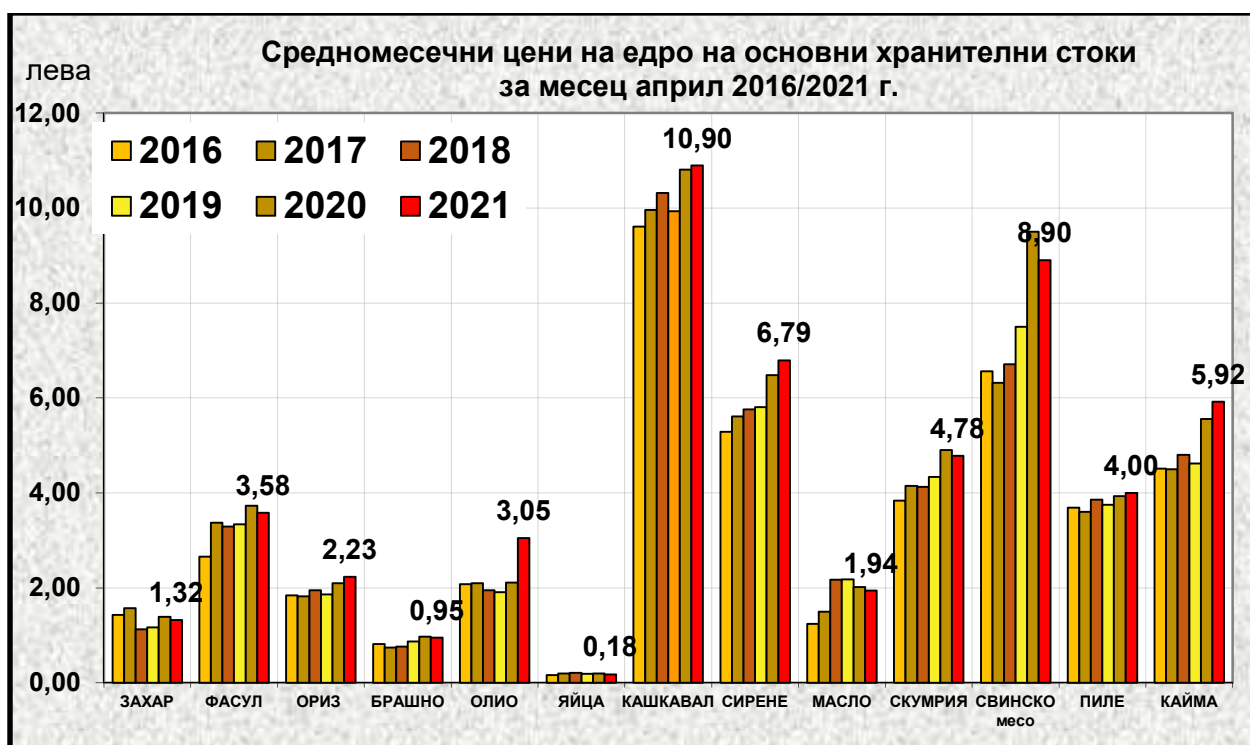
Ретроспективният анализът на цените на хранителните стоки през април 2021 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2016 - 2021г.) показва,

че през тази година цените на някои хранителни продукти, на млечните произведения и месата и месните произведения са най-високи спрямо същия месец на предходните пет години.

Цената на захарта е над нивата от 2018 - 2019 г. и остава под нивото от февруари 2016 , 2017г,и 2020г. Цената на яйцата през м. април в периода 2016/2021 г. е стабилна и се движи в диапазона 16-21 ст./бр.

Цените на кравето сирене и кашкавала през април 2021 г. са най-високи за анализирания период, а цената на маслото е над стойностите от 2016 – 2017 г. и е под нивата от периода 2018 – 2020 г.

Цената на пилешкото месо, както и на каймата през април 2021 г. са на най-високо ниво спрямо същия месец на анализирания период. (табл.2 и фиг.9)

фигура 9 Цени на едро на хранителните стоки през м. април 2016/2021 г.

- Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец април**

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. април надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 6 –

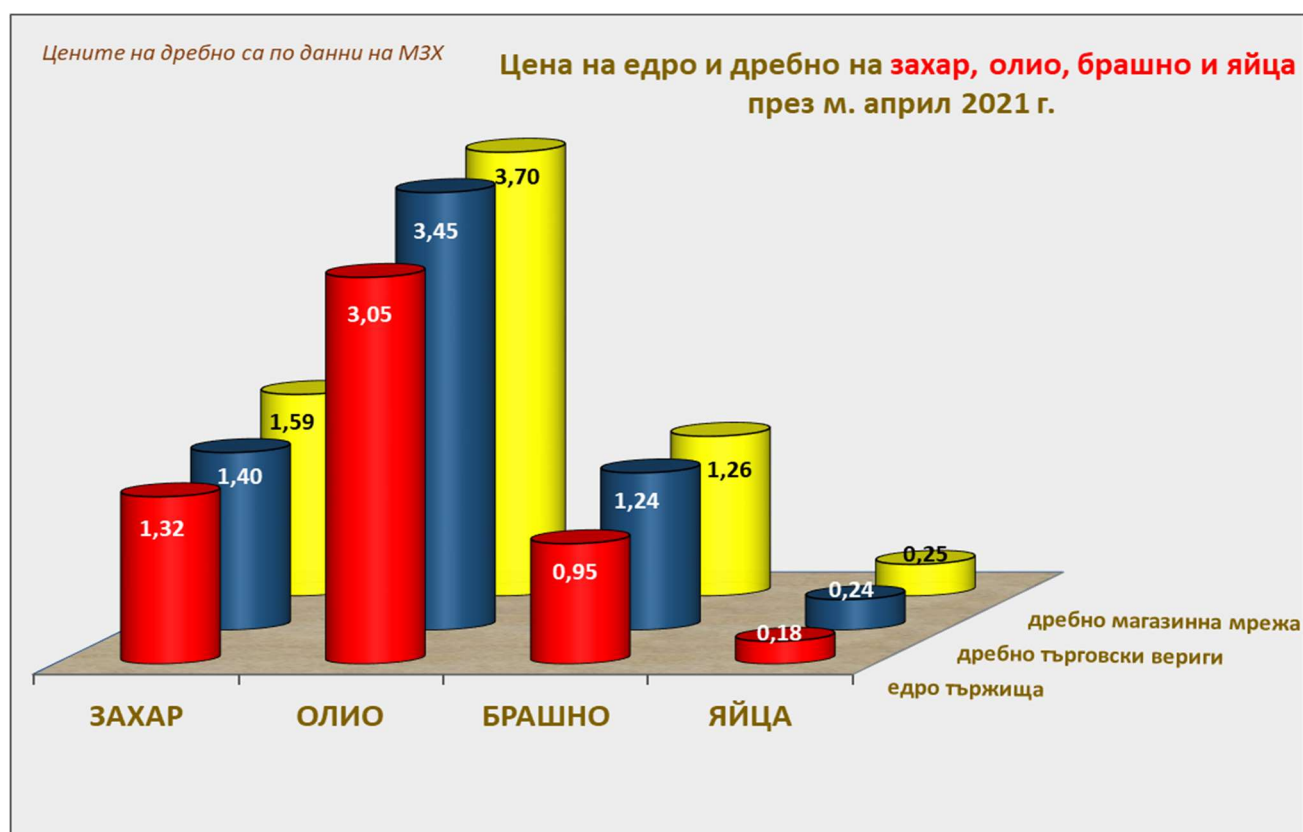
33%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 6%.

В магазинната мрежа най-големите надценки от 39% са при яйцата, 33% при брашното, а при олиото и захарта те са 20 - 21%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. април 2021 г. *

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	1,32	1,40	6	0,08	1,59	20	0,27
ОЛИО	3,05	3,45	13	0,40	3,70	21	0,65
БРАШНО	0,95	1,24	31	0,29	1,26	33	0,31
ЯЙЦА	0,18	0,24	33	0,06	0,25	39	0,07

* Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

фигура 10 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. април

• Анализ на цените на хранителни стоки по региони

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона $\pm 24 - 80\%$. (табл.4 и фиг.11)

Средната за страната през месец април 2021 г. цена на захарта е 1.32 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Бургас – 1.65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 1.17 лв./кг. (фиг.11) В тържищата на регион Сливен захарта се е търгувала около средната за страната цена, а в 50% от областите тя е била по-висока от средната.

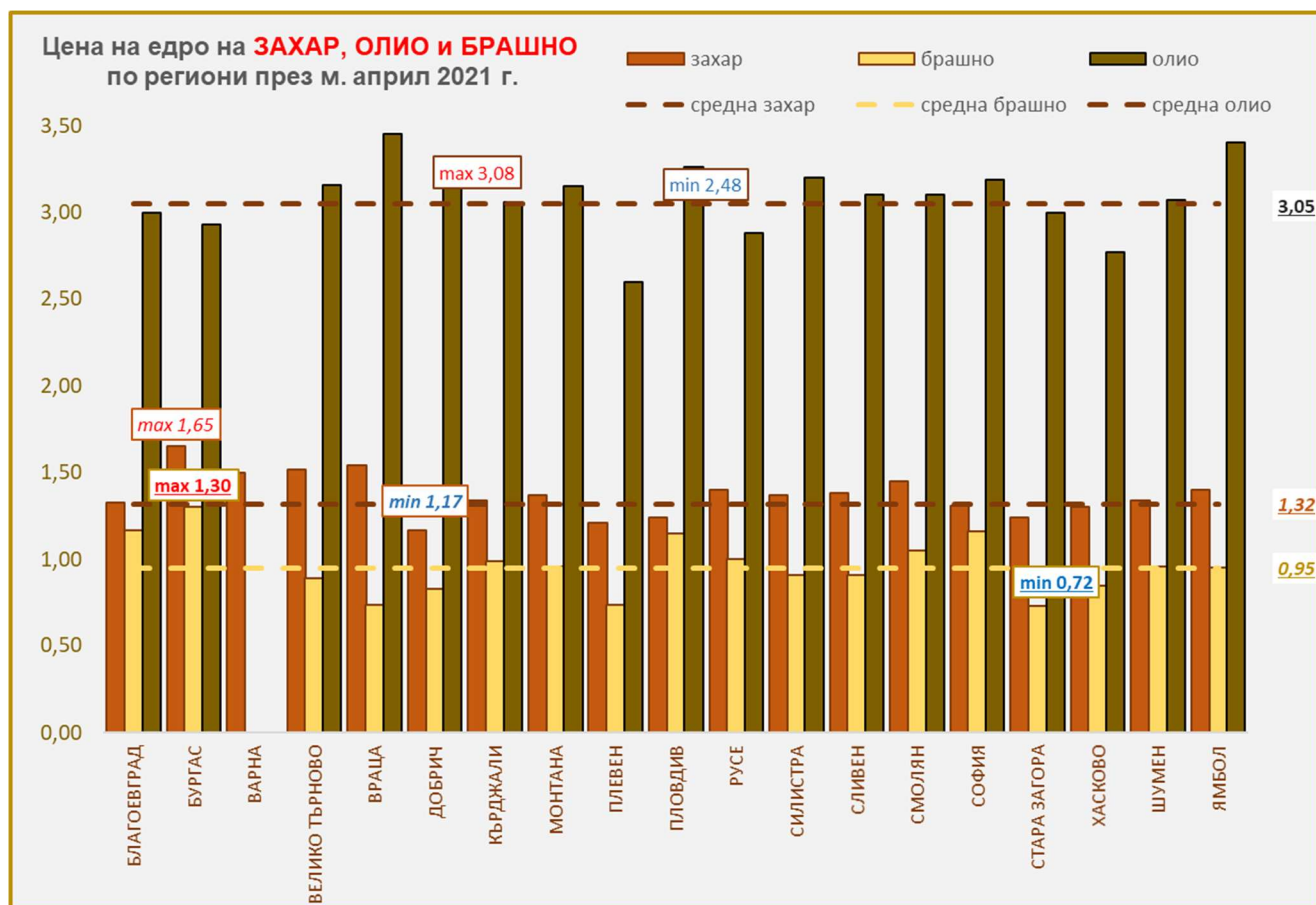
При средна за страната цена на олиото 3,05 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Враца – 3.45 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в Бургас 2.93 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 24% (табл. 4)

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през април в Бургаска област - 1.30 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Стара Загора - 0.72 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 0.95 лв./кг. В 42% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 80% (фиг. 11)

Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец април 2021 г.*

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	БРАШНО	средна брашно	ОЛИО	средна олио
БЛАГОЕВГРАД	1,33	1,32	1,17	0,95	3,00	3,05
БУРГАС	1,65	1,32	1,30	0,95	2,93	3,05
ВАРНА	1,50	1,32		0,95		3,05
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1,52	1,32	0,89	0,95	3,16	3,05
ВРАЦА	1,54	1,32	0,74	0,95	3,45	3,05
ДОБРИЧ	1,17	1,32	0,83	0,95	3,28	3,05
КЪРДЖАЛИ	1,34	1,32	0,99	0,95	3,06	3,05
МОНТАНА	1,37	1,32	0,96	0,95	3,15	3,05
ПЛЕВЕН	1,21	1,32	0,74	0,95	2,60	3,05
ПЛОВДИВ	1,24	1,32	1,15	0,95	3,26	3,05
РУСЕ	1,40	1,32	1,00	0,95	2,88	3,05
СИЛИСТРА	1,37	1,32	0,91	0,95	3,20	3,05
СЛИВЕН	1,38	1,32	0,91	0,95	3,10	3,05
СМОЛЯН	1,45	1,32	1,05	0,95	3,10	3,05
СОФИЯ	1,31	1,32	1,16	0,95	3,19	3,05
СТАРА ЗАГОРА	1,24	1,32	0,73	0,95	3,00	3,05
ХАСКОВО	1,30	1,32	0,85	0,95	2,77	3,05
ШУМЕН	1,34	1,32	0,96	0,95	3,07	3,05
ЯМБОЛ	1,40	1,32	0,95	0,95	3,40	3,05

* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, тези оцветени в синьо - под средната за страната цена, оцветените в зелен цвят клетки са равни на средната, а неоцветените клетки сочат, че няма данни за цени

фигура 11 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. април по области

- Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 5 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец април 2021 г.*

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	СИРЕНЕ	средна сирене	МАСЛО	средна масло
БЛАГОЕВГРАД	10,29	10,90	6,79	6,79	1,89	1,94
БУРГАС	10,75	10,90	7,87	6,79	2,10	1,94
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	14,00	10,90	9,60	6,79	2,00	1,94
ВРАЦА	12,10	10,90	7,52	6,79	2,10	1,94
ДОБРИЧ	9,85	10,90	4,96	6,79		1,94
КЪРДЖАЛИ	10,91	10,90	6,95	6,79	1,95	1,94
ЛОВЕЧ	13,55	10,90	5,35	6,79	1,98	1,94
ПЛЕВЕН	11,32	10,90	6,85	6,79	1,86	1,94
ПЛОВДИВ	12,10	10,90	8,33	6,79		1,94
СИЛИСТРА		10,90	7,22	6,79	2,18	1,94
СЛИВЕН	10,73	10,90	5,77	6,79		1,94
СОФИЯ	10,27	10,90	6,80	6,79	1,90	1,94
СТАРА ЗАГОРА	10,00	10,90	7,14	6,79		1,94
ХАСКОВО	12,85	10,90	6,00	6,79	1,70	1,94
ШУМЕН	11,37	10,90	6,04	6,79	1,92	1,94
ЯМБОЛ		10,90	6,38	6,79		1,94

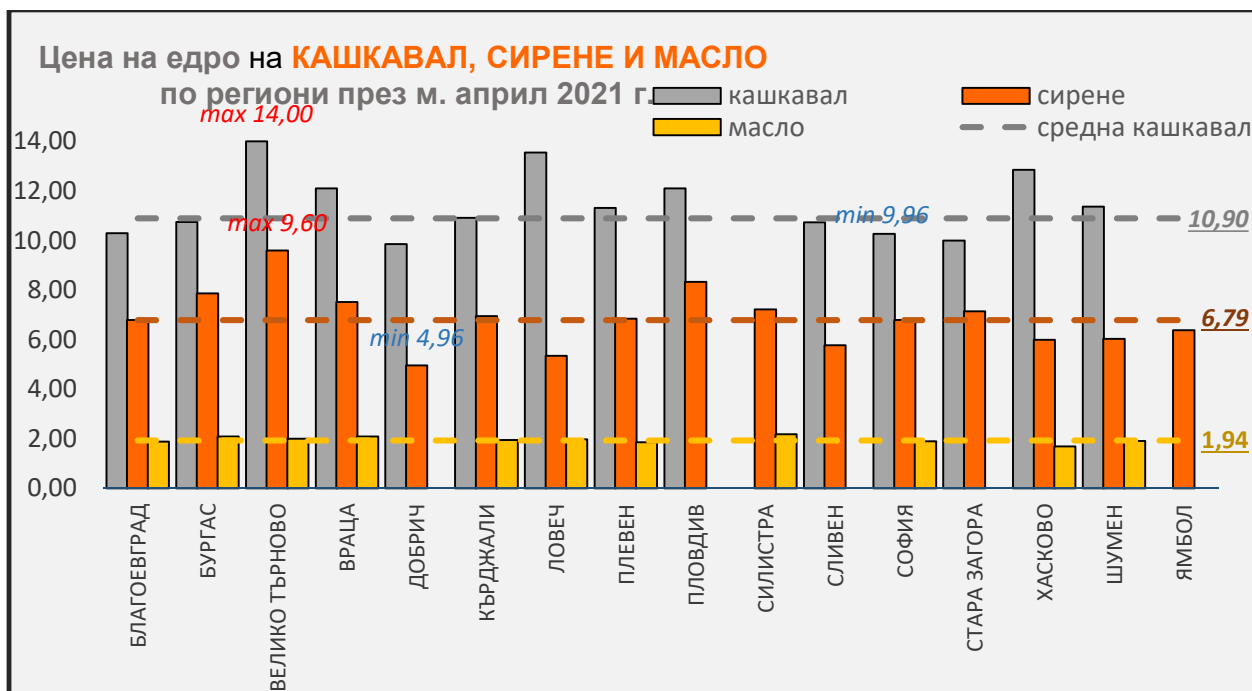
* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, оцветените в син цвят показват цена под средната, със зелен цвят - равни на средната, а неоцветените клетки сочат, че няма данни за цени

Анализът на цените на едро на млечните продукти: кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона ± 27 - 85%. (табл.5 и фиг.12)

Средната за страната през месец април 2021 г. цена на кашкавала е 10,90 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Велико Търново – 14 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 9.85 лв./кг. (фиг.12) В 50% от областите, в които има данни за продажби тя е била около средната, а отклоненията в цените в различните региони са 43%.

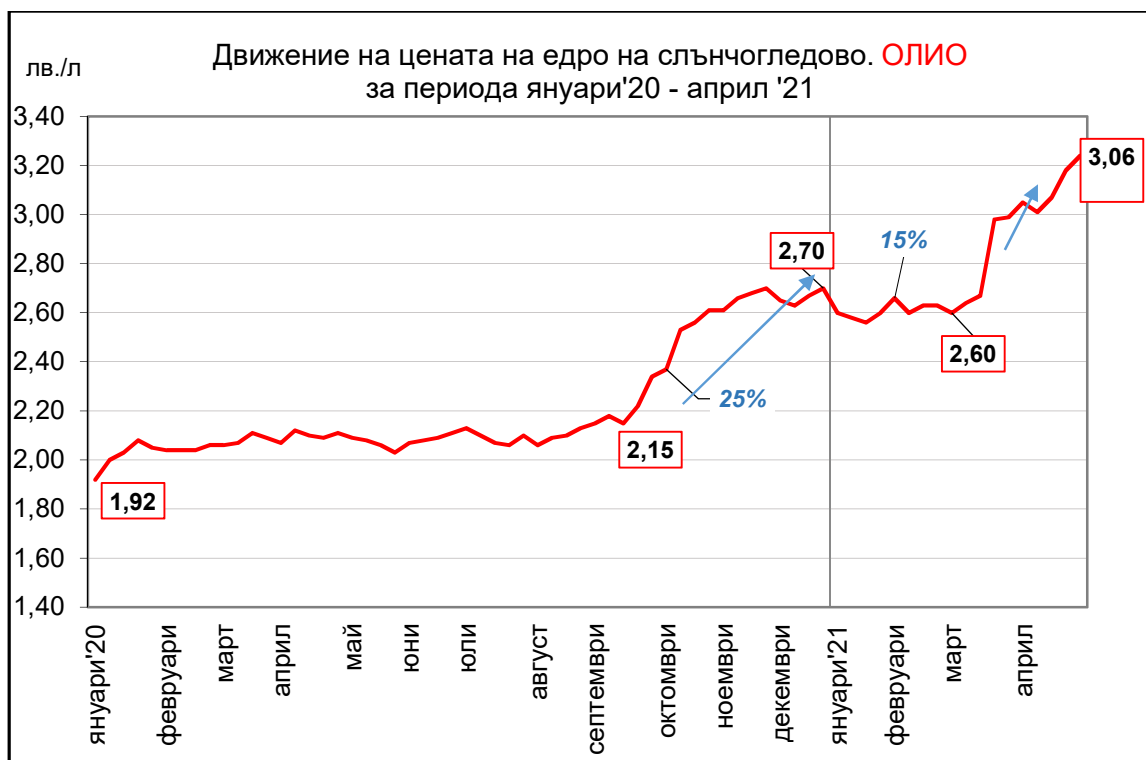
При средна за страната цена на сиренето 6,79 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Велико Търново – 9.60 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 4,96 лв./кг. В 35% от областите сиренето се е търгувало на цена, близка до средната за страната, а в област Благоевград цената е равна на средната.

На най-висока средна цена маслото се е търгувало през април в областите Бургас и Враца – 2.10 лв./бр., най-ниската стойност е била в област Хасково – 1.65 лв./бр. Средно месечната цена на маслото за страната е 1.94 лв./бр. В 36% от областите с регистрирани продажби през месеца маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. В област Благоевград, Плевен и Хасково маслото се е търгувало под средната за страната цена.

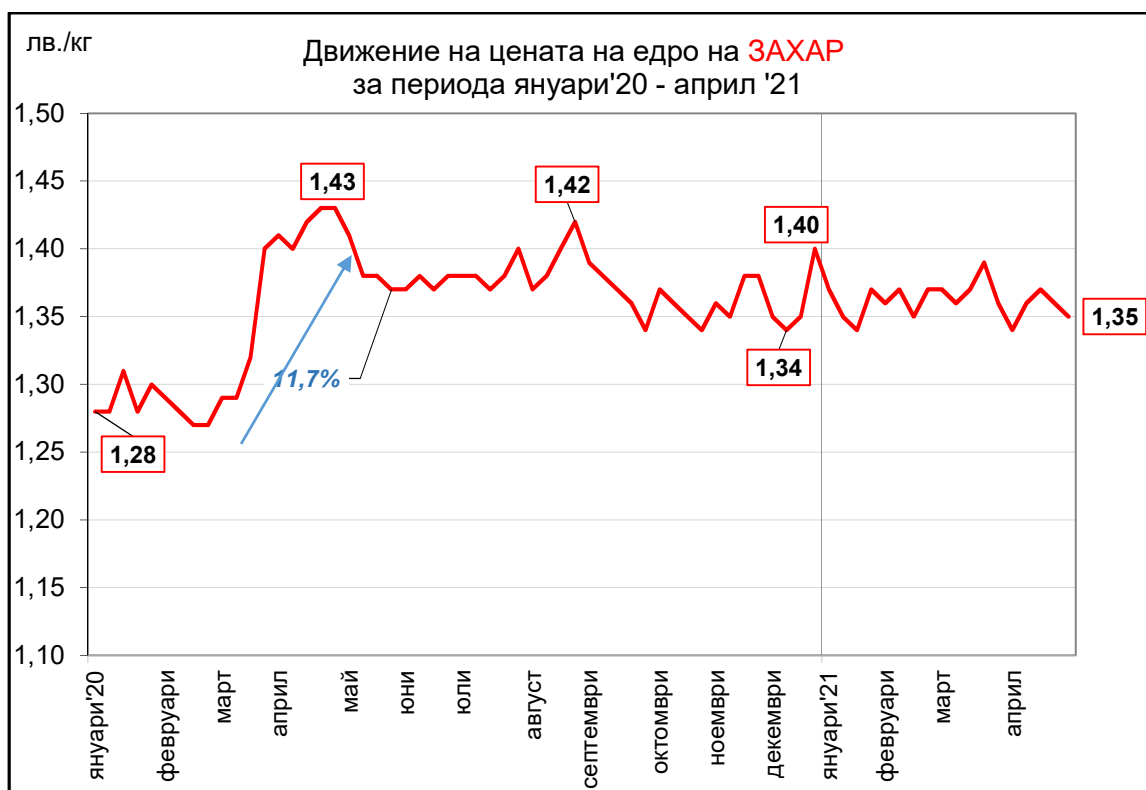

фигура 12 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. април т по области

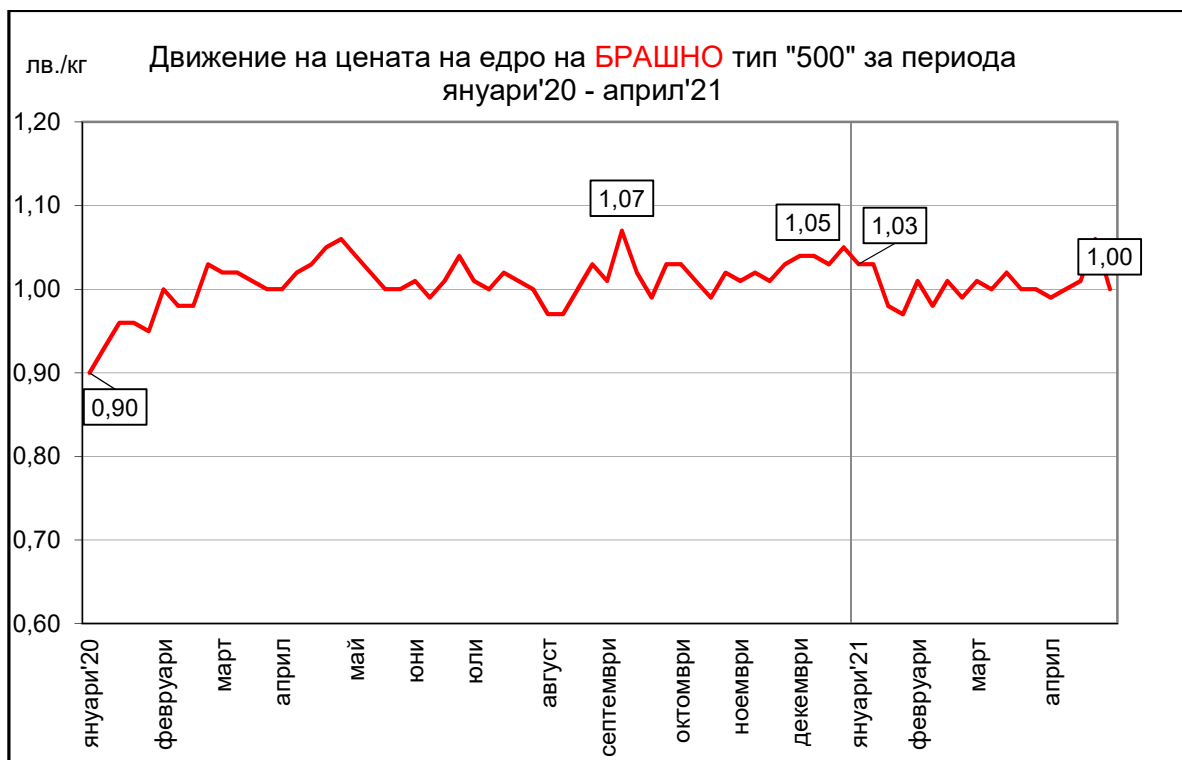
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

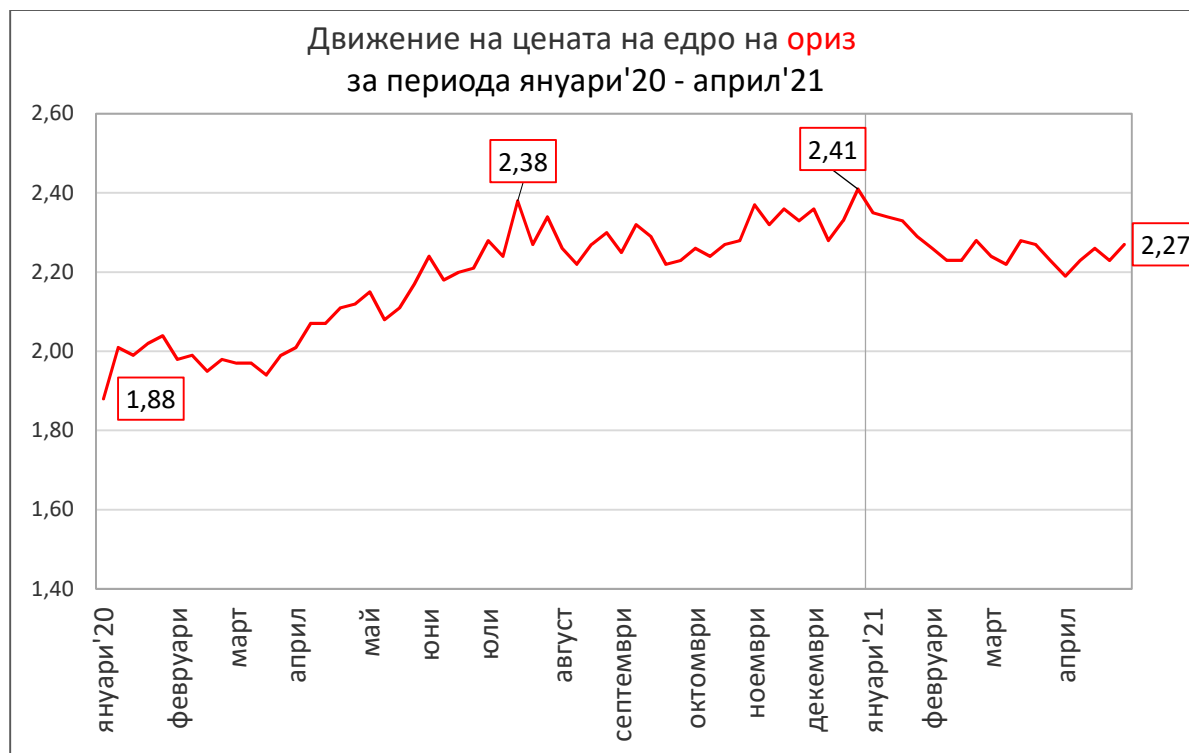
фигура 13

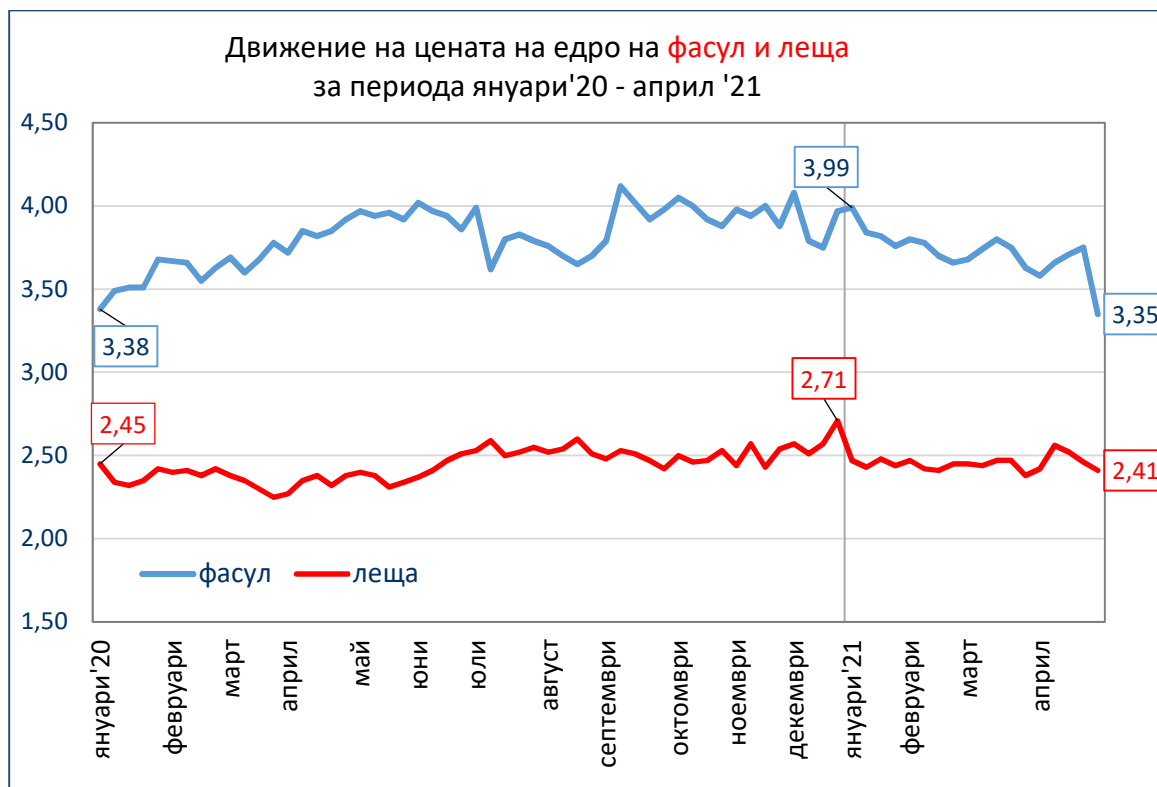
фигура 14

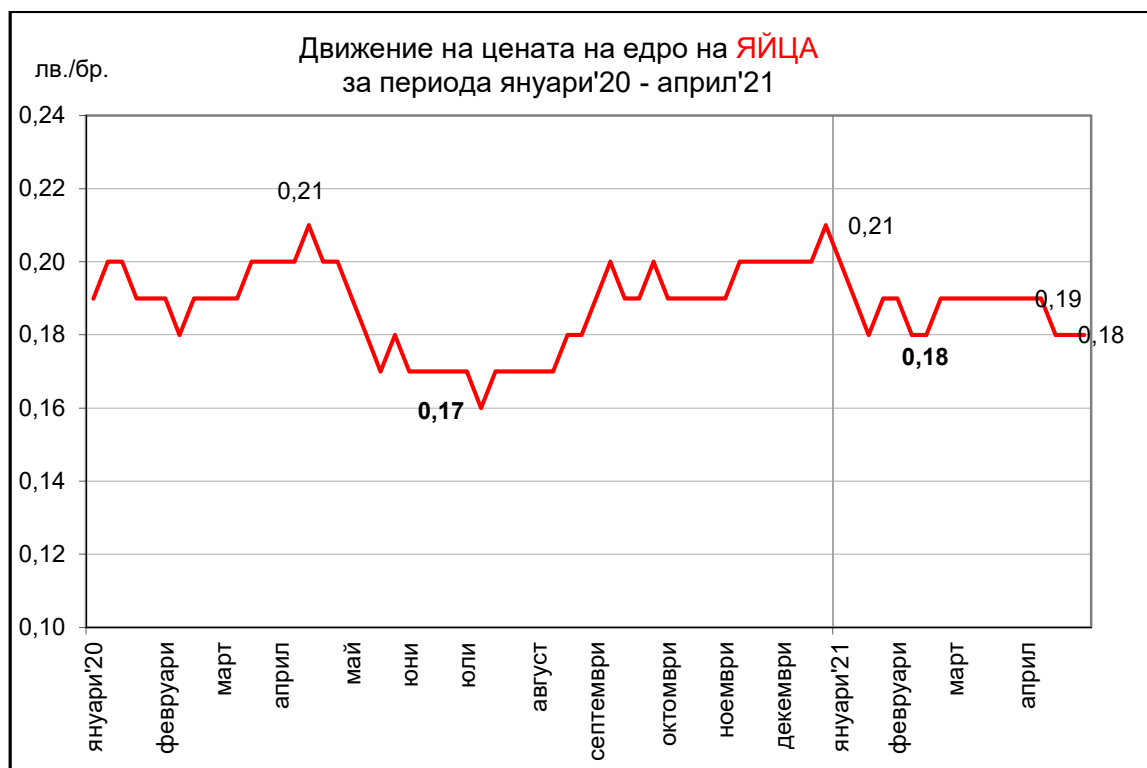
фигура 15

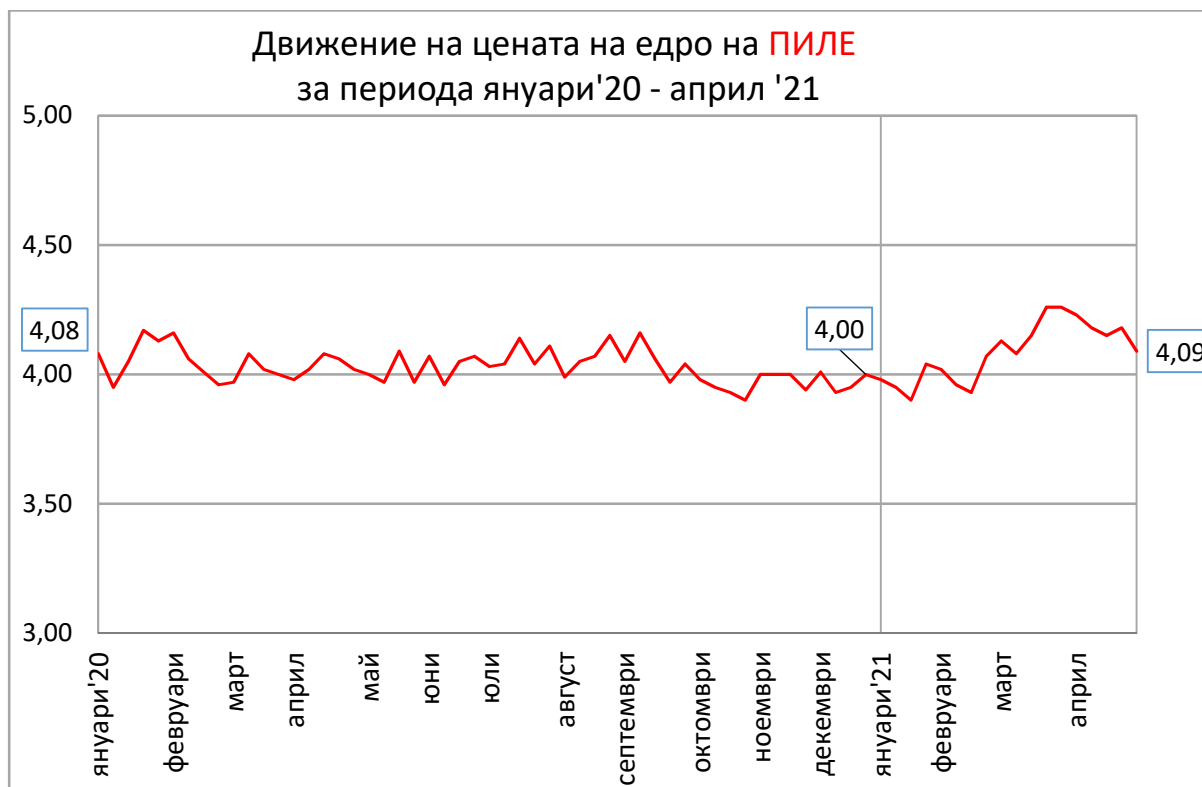
Фигура16

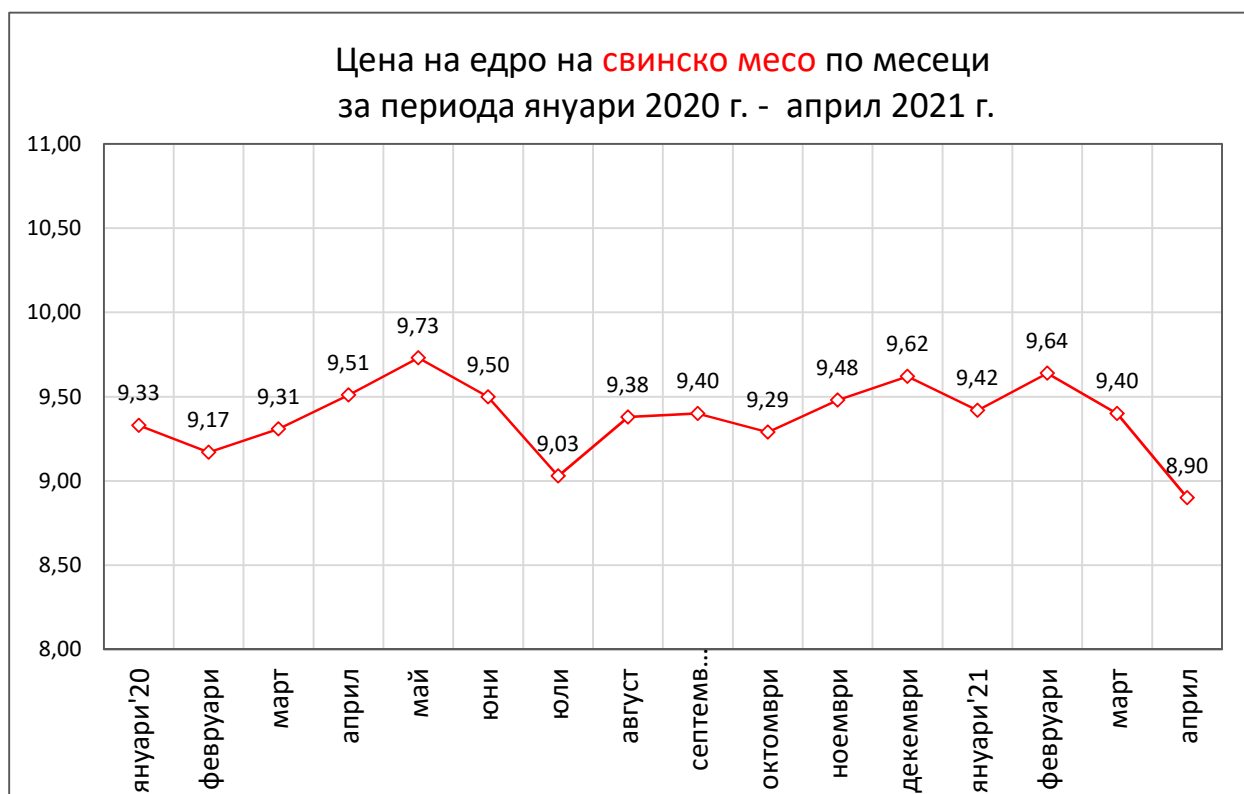
фигура 17

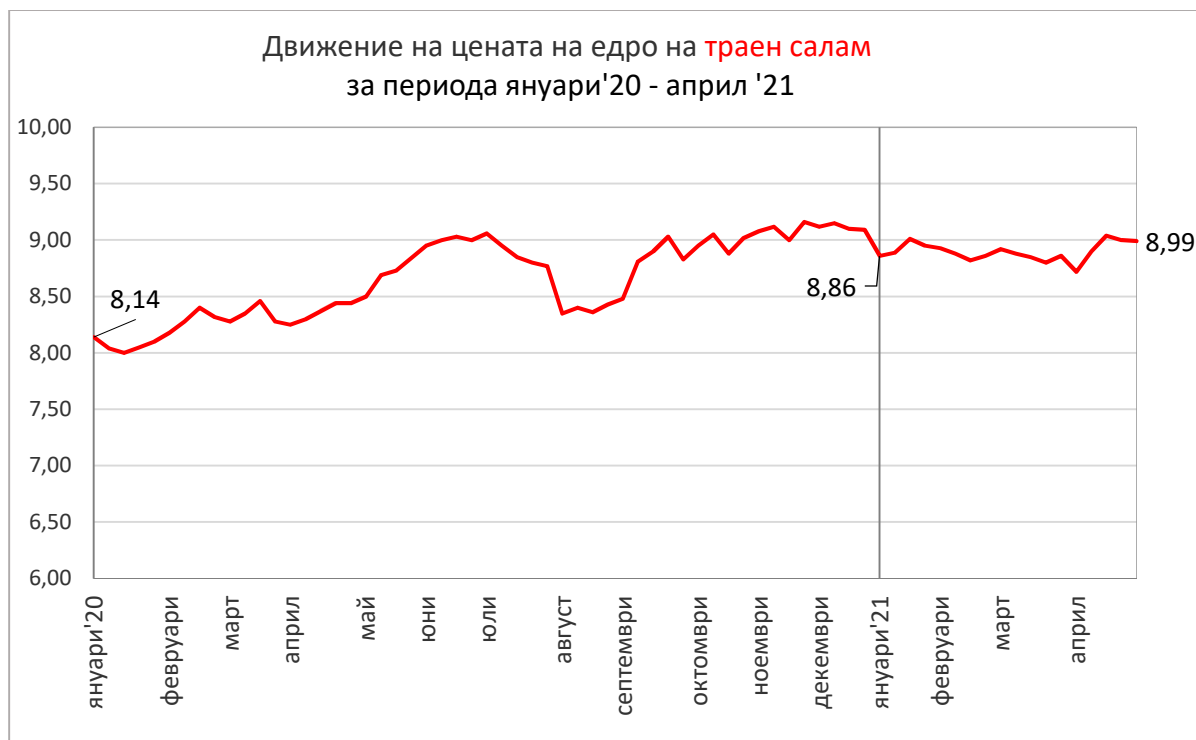
Фигура 18

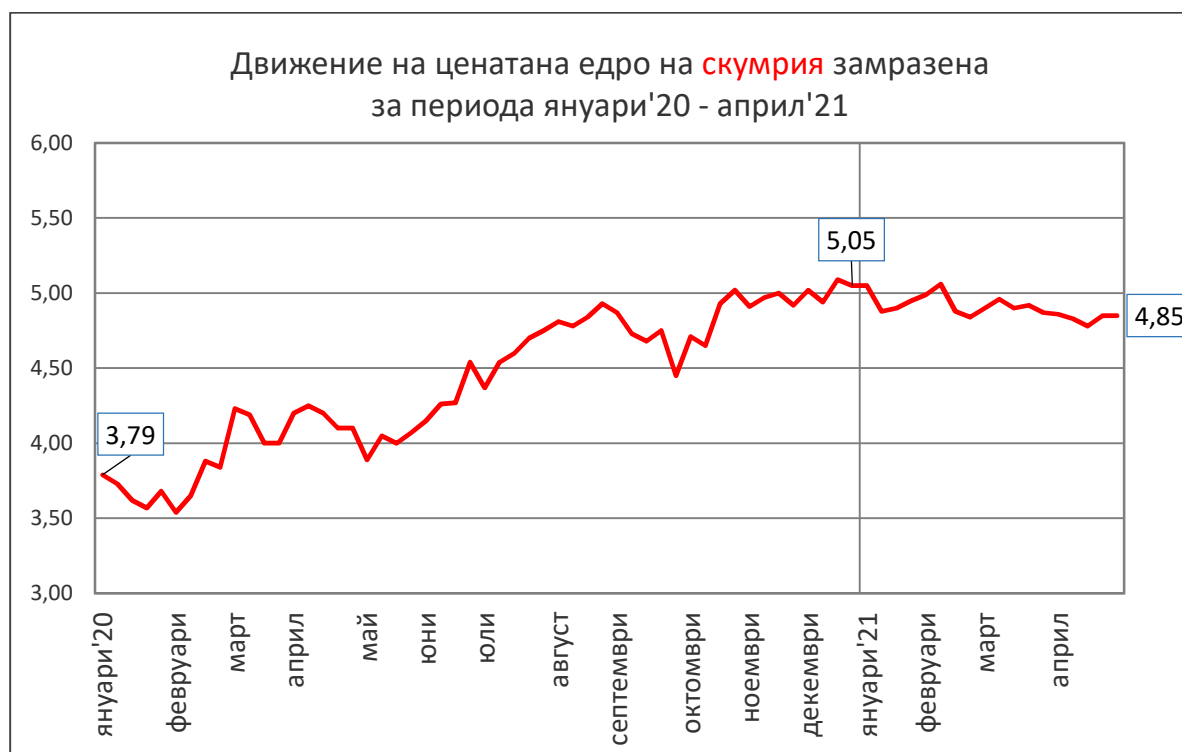
фигура 19

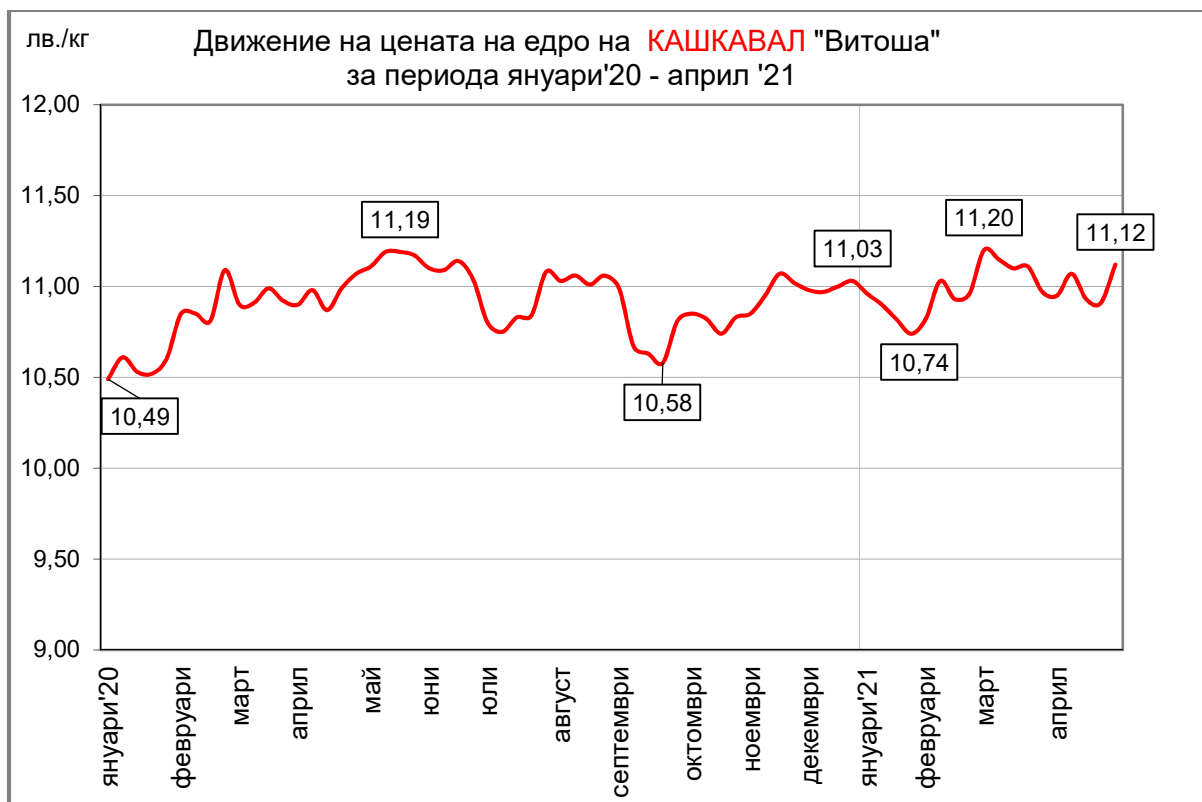
фигура 20

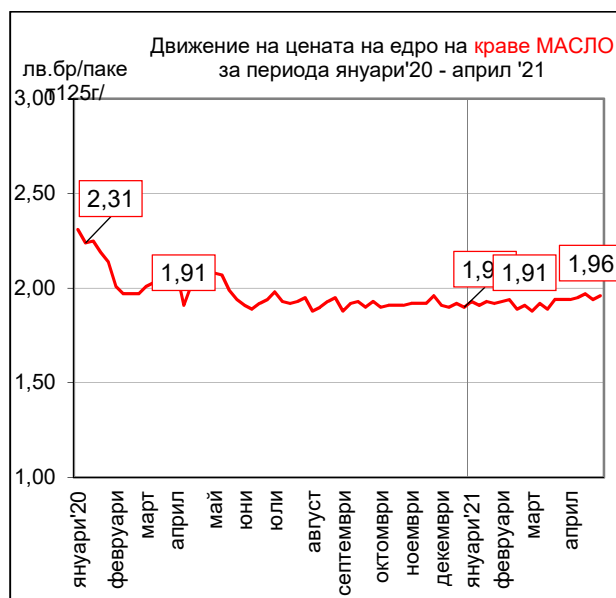
Фигура 21

фигура 22

фигура 23

фигура 24

фигура 25

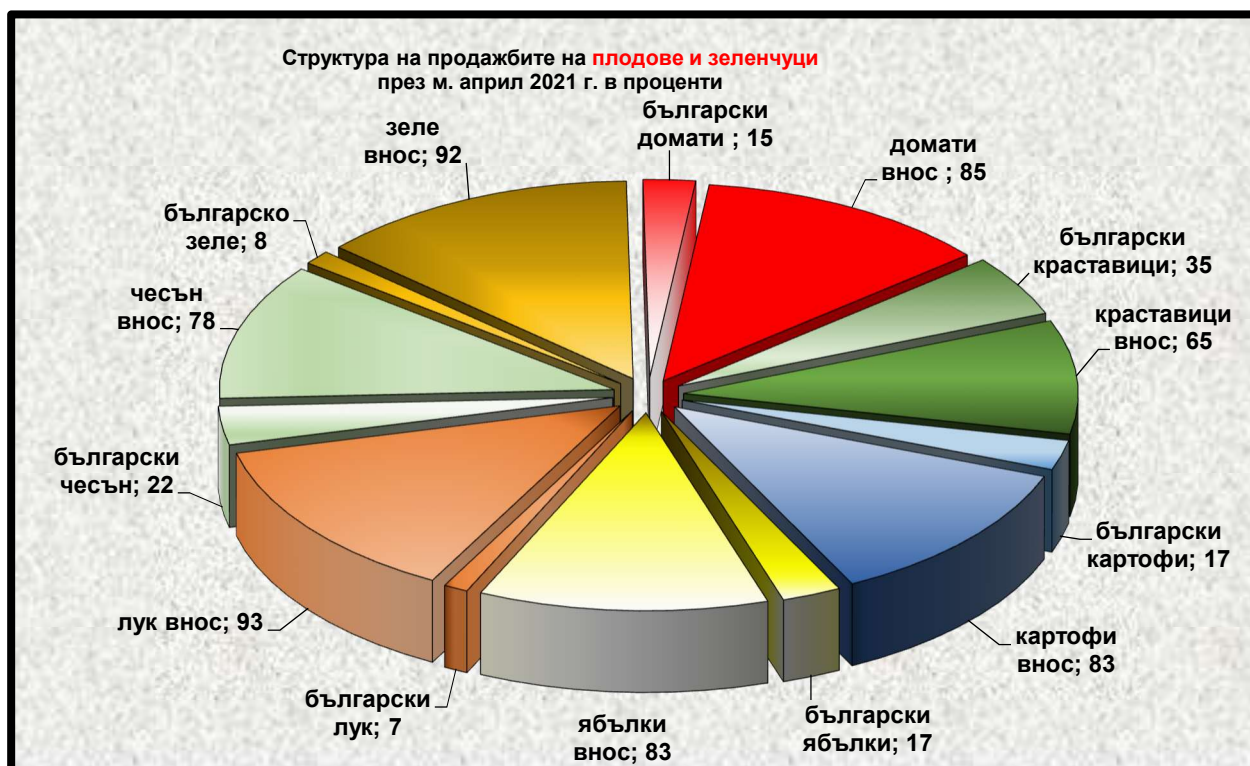
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. април показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 26)

Съотношението между продажбите на български домати и на домати от внос през месеца показва силен превес на вносните зеленчуци, като съотношението е 85% към 15%. Относителният дял на количествата български краставици през април е 35%, като продажбите на краставици от внос са 65% от общите предлагани количества.

Аналогични са наблюденията върху продажбите на картофи, лук и чесън. Относителният дял на количествата продадено българско зеле е 8%, а на вносното съответно 92%. Относителният дял на българския чесън е около 78%, а 17% от продажбите на картофи през месеца е българска продукция. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 83%:-17%.

фигура 26 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. април

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август. (фиг.27,28)

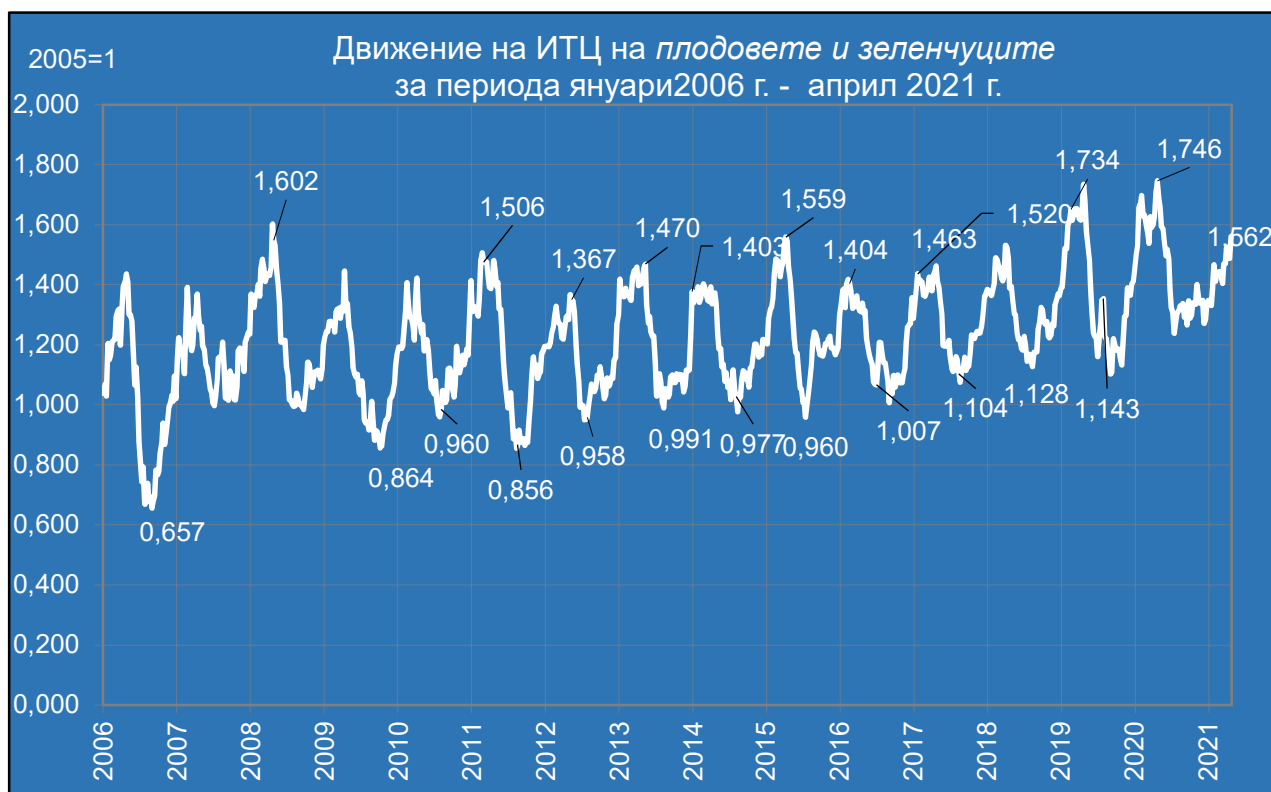
През първата седмица на април нивото на този индекс стартира от ниво 1.525 пункта. През следващите две седмици се наблюдава леко движение надолу, а през четвъртата седмица на април трендът се обръща и кривата тръгва нагоре. В края на месеца възходящата тенденция се запазва и индексът стъпва на ниво от 1,562 пункта, като повишението му спрямо началото на месеца е 1,8%, но остава много под миналогодишните му стойности. (фиг. 28)

Пикови стойности този индекс имаше през месец април 2020 г. - 1.746 пункта. (фиг. 27)

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 27 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2020 г. – април 2021 г.

фигура 28 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – април 2021 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април спрямо м. март се наблюдават преобладаващи възходящи тенденции . (табл. 6 и фиг.29)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 16%, а вносните са без промяна на месечна база. Българските краставиците поевтиняват спрямо предходния месец с 17%, а вносните краставици с 6%. Цената на червения пипер, зелето и морковите поскъпват с 6-23%.Леко поевтиняване на месечна база е отчетено при чесъна и бананите (1 - 3%).

При цените на плодовете се наблюдава възходяща тенденция при мандарините, които поскъпват на месечна база с 3%, а цената на портокалите бележи ръст от 6%. Леко повишение се наблюдава и при лимоните (2%), а цените на бананите се понижават с 3%.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените, както на зеленчуците, така и на плодовете се наблюдават низходящи тенденции с изключение на българските домати, които поскъпват на месечна база с 20%.

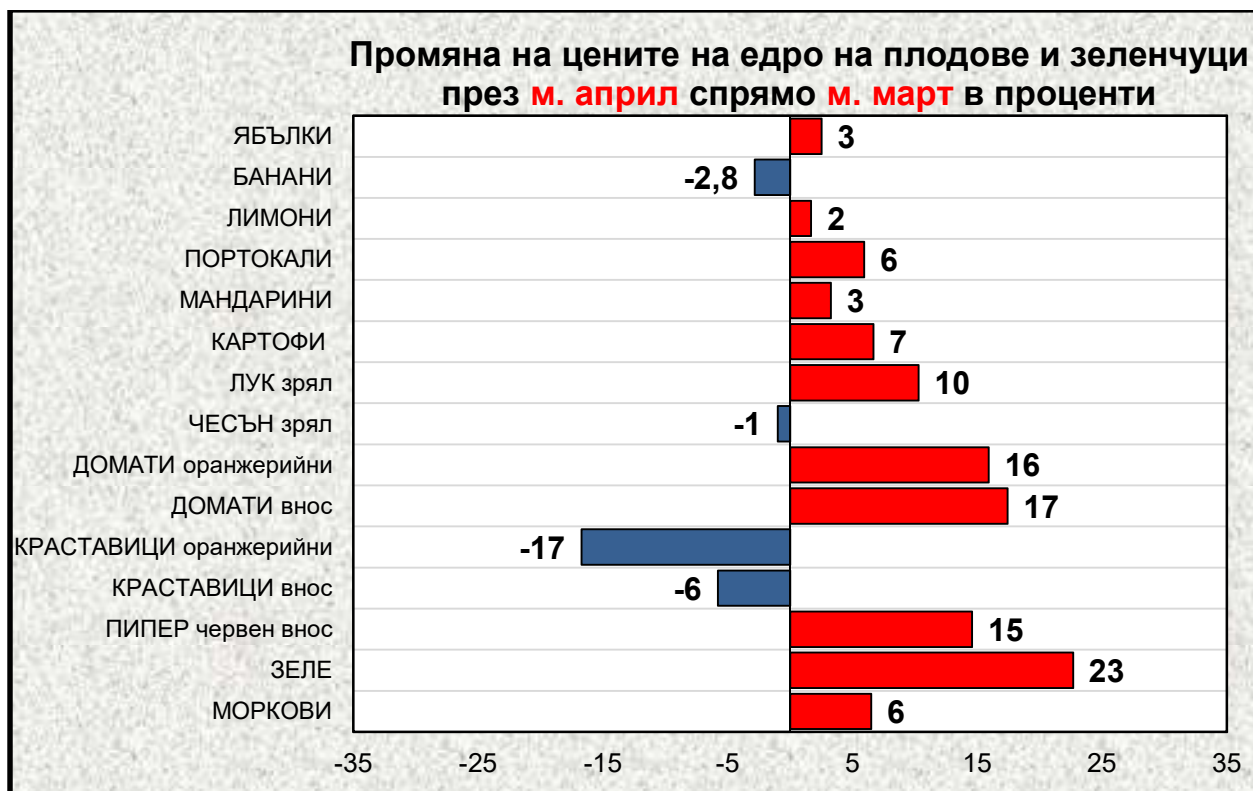
Поевтиняването на картофите и лука е около 30- 40%, на вносните краставиците, и на червения пипер и на морковите то е 6-19 %. Цените на останалите зеленчуци, предмет на този анализ бележат спад на годишна база в диапазона 6 -41%.

При цените на плодовете също се наблюдава спад на стойностите, като при лимоните той е 42%. Този спад на цената на лимоните се дължи на високите стойности, които се наблюдаваха през миналата година. Тогава цената им рязко се повиши, в резултат на повишеното търсене във връзка с възникналата ковид пандемия. Поевтиняване на годишна база има и при ябълките с 15% и при мандарините с 10%. Цените на бананите и портокалите са по – ниски с 10-12% от миналогодишните си нива. (табл.6 и фиг.30)

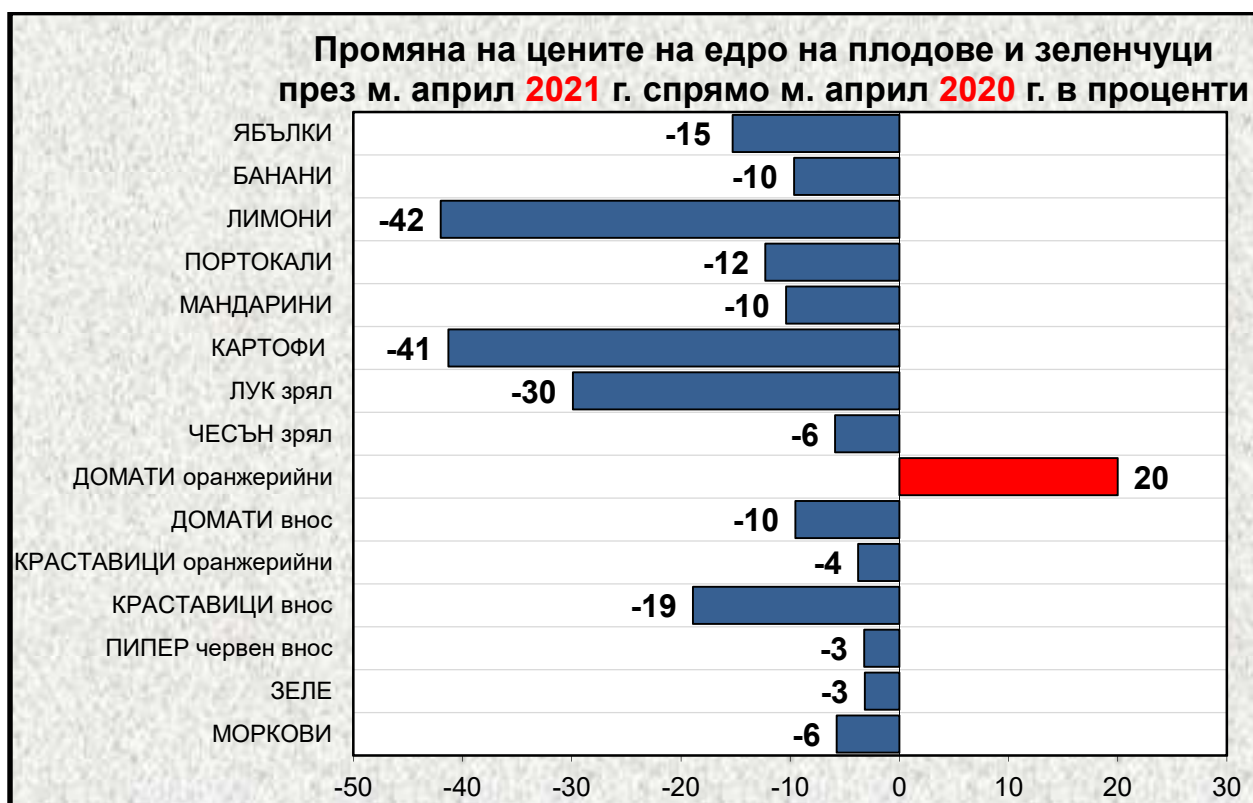
Таблица 6 Промяна на цените на плодове и зеленчуци през м. април на месечна и годишна база*

СТОКА	март'21	апр.21			април'20		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1,19	1,22	3	0,03	1,44	-15	-0,22
БАНАНИ	2,12	2,06	-2,8	-0,06	2,28	-10	-0,22
ЛИМОНИ	1,78	1,81	2	0,03	3,12	-42	-1,31
ПОРТОКАЛИ	1,35	1,43	6	0,08	1,63	-12	-0,20
МАНДАРИНИ	1,84	1,90	3	0,06	2,12	-10	-0,22
КАРТОФИ	0,60	0,64	7	0,04	1,09	-41	-0,45
ЛУК зрял	0,68	0,75	10	0,07	1,07	-30	-0,32
ЧЕСЪН зрял	5,01	4,96	-1	-0,05	5,27	-6	-0,31
ДОМАТИ оранжерийни	2,64	3,06	16	0,42	2,55	20	0,51
ДОМАТИ внос	1,78	2,09	17	0,31	2,31	-10	-0,22
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,75	2,29	-17	-0,46	2,38	-4	-0,09
КРАСТАВИЦИ внос	1,73	1,63	-6	-0,10	2,01	-19	-0,38
ПИПЕР червен внос	2,88	3,30	15	0,42	3,41	-3	-0,11
ЗЕЛЕ	0,75	0,92	23	0,17	0,95	-3	-0,03
МОРКОВИ	0,77	0,82	6	0,05	0,87	-6	-0,05

* Оцветените в червен цвят клетки показват процентът на поскъпване на месечна и годишна база на хранителните стоки, а оцветените в син цвят съответно тяхното поевтиняване

фигура 29 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. април на месечна база

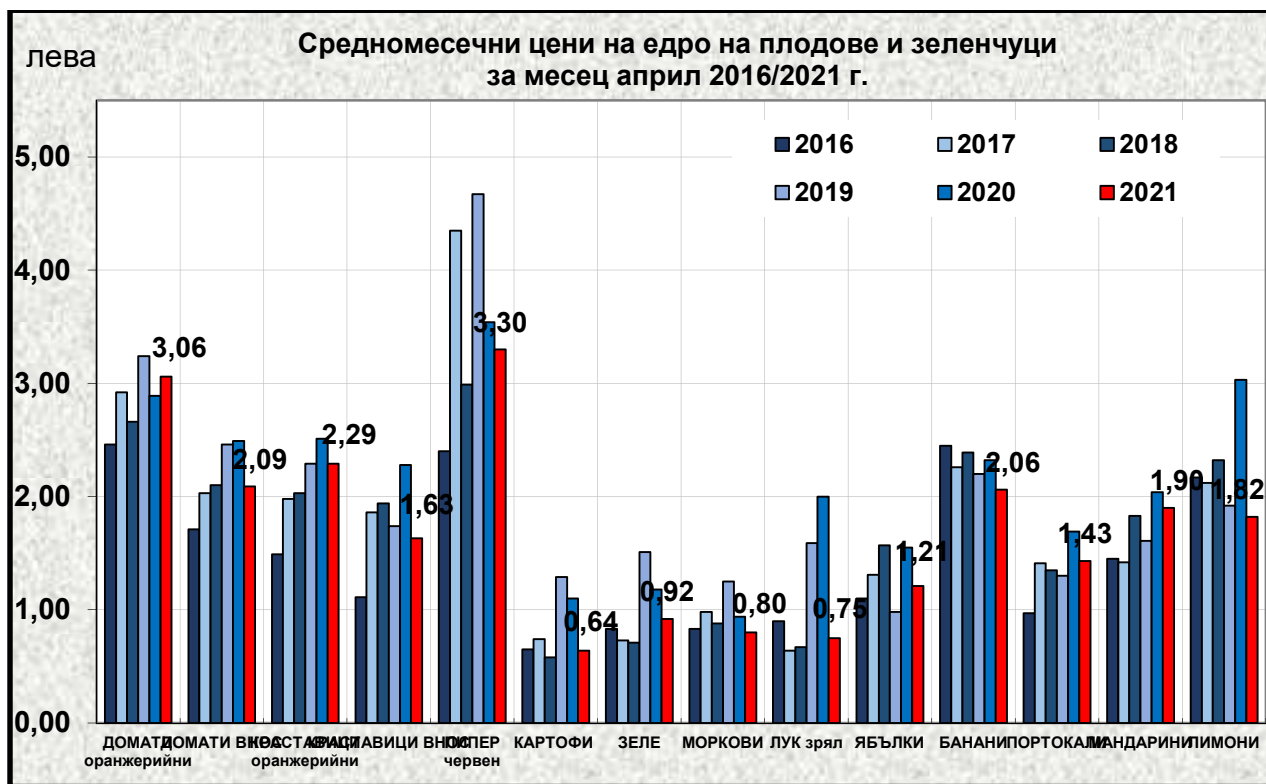
фигура 3013 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. април на годишна база

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през април 2016 / 2021 г.**

април	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ И ВНОС	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ
година														
2016	2,46	1,71	1,49	1,11	2,40	0,65	0,83	0,83	0,90	1,10	2,45	0,97	1,45	2,17
2017	2,92	2,03	1,98	1,86	4,35	0,74	0,73	0,98	0,64	1,31	2,26	1,41	1,42	2,12
2018	2,66	2,10	2,03	1,94	2,99	0,58	0,71	0,88	0,67	1,57	2,39	1,35	1,83	2,32
2019	3,24	2,46	2,29	1,74	4,67	1,29	1,51	1,25	1,59	0,98	2,20	1,30	1,61	1,92
2020	2,89	2,49	2,51	2,28	3,54	1,10	1,18	0,94	2,00	1,55	2,32	1,69	2,04	3,03
2021	3,06	2,09	2,29	1,63	3,30	0,64	0,92	0,80	0,75	1,21	2,06	1,43	1,90	1,82
брой наблюдавани стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Таблица 7 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец април за периода 2016/2021 г. *

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода

фигура 31 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. април 2016/2021 г

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април 2021 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2016 – 2021 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 31)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. април на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им са по-високи от вносните.

- Цените на българските домати през м. април 2021 г. са по-високи спрямо същия месец на петгодишния период, като остават под нивото само от м. април 2019 г., а на домите от внос остават под нивата от предходните две години и са по-високи от същия месец през 2016 г.

- Цените на краставиците, както българските, така и тези от внос се доближават до нивата от предходните четири години и са по-високи от 2016 г.

- Цените на картофите и морковите са по-ниски спрямо предходните години от анализирания период.

- Цената на червения пипер от внос е по-ниска от 2017 – 2020г. и е над нивата от 2016 г. и 2018 г. Най-високи цени пиперът е имал през 2019 г. (табл.7)

- Цените на едро на ябълките през април 2021 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2017, 2018 и 2020 г. и са над нивата от 2016 и 2019 г., като най-високата цена е отчетена през м. април 2018 г. (табл.7)

- Цените на цитрусовите плодове и бананите са по - ниски от 2020г.

• **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат над 100%.

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Ловеч (4,00 лв./кг), а най-ниските съответно в област София (1.68 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати е 3,06 лв./кг. В тържищата на регион Враца домати са се търгували на средната за страната цена, в 43% от областите тя е била по-ниска от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 113%. (табл.8, фиг.32)

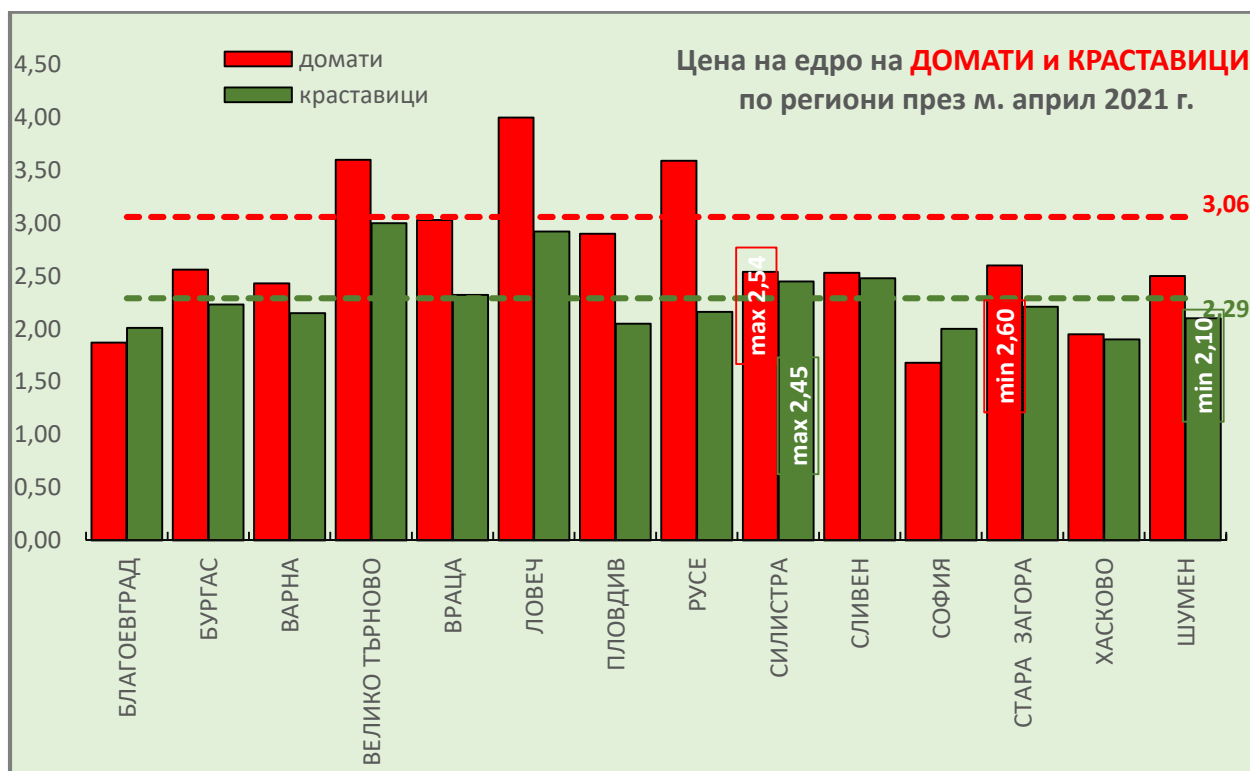
Краставиците са се търгували на най-високи цени отново в Силистра (2,45 лв./кг). При средна за страната цена на краставиците за месец април 1,88 лв./кг, в 64% от областите цената е била по-висока, а отклоненията в цените в различните региони са 143%. (табл.8, фиг.32)

Таблица 8 Цени на едро на домати и краставици по области през април 2021 г. *

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	КРАСТАВИЦИ	средна краставици
БЛАГОЕВГРАД	1,87	3,06	2,01	2,29
БУРГАС	2,56	3,06	2,23	2,29
ВАРНА	2,43	3,06	2,15	2,29
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	3,60	3,06	3,00	2,29
ВРАЦА	3,03	3,06	2,32	2,29
ЛОВЕЧ	4,00	3,06	2,92	2,29
ПЛОВДИВ	2,90	3,06	2,05	2,29
РУСЕ	3,59	3,06	2,16	2,29
СИЛИСТРА	2,54	3,06	2,45	2,29
СЛИВЕН	2,53	3,06	2,48	2,29
СОФИЯ	1,68	3,06	2,00	2,29

СТАРА ЗАГОРА	2,60	3,06	2,21	2,29
ХАСКОВО	1,95	3,06	1,90	2,29
ШУМЕН	2,50	3,06	2,10	2,29

* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, тези оцветени в синьо - под средната за страната цена, а оцветените в зелен цвят клетки са равни на средната цена

фигура 3214 Цени на едро на домати и краставици през м. април по области

ОБЛАСТ	БАНАНИ	средна банани	ЛИМОНИ	средна лимони	ПОРТОКАЛИ	средна портокали
БЛАГОЕВГРАД	2,09	2,06	1,70	1,81	1,53	1,43
ВАРНА	2,35	2,06	1,75	1,81	1,43	1,43
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	2,36	2,06	2,21	1,81	2,00	1,43
ВРАЦА	2,25	2,06	2,00	1,81	1,59	1,43
ЛОВЕЧ	2,21	2,06	2,18	1,81	1,80	1,43
МОНТАНА	2,27	2,06		1,81	1,82	1,43
ПЛОВДИВ	2,04	2,06	1,53	1,81		1,43
РУСЕ	2,13	2,06	1,86	1,81	1,61	1,43
СИЛИСТРА	2,49	2,06	2,46	1,81	1,78	1,43
СЛИВЕН	2,45	2,06	2,00	1,81	2,00	1,43
СОФИЯ	1,93	2,06	1,42	1,81	0,86	1,43
СТАРА ЗАГОРА	1,81	2,06	1,95	1,81	1,33	1,43
ХАСКОВО	2,21	2,06	1,83	1,81	1,60	1,43
ШУМЕН	1,64	2,06	1,42	1,81	1,02	1,43

Таблица 9 Цени на едро на банани и цитрусови плодове по области през април 2021 г. *

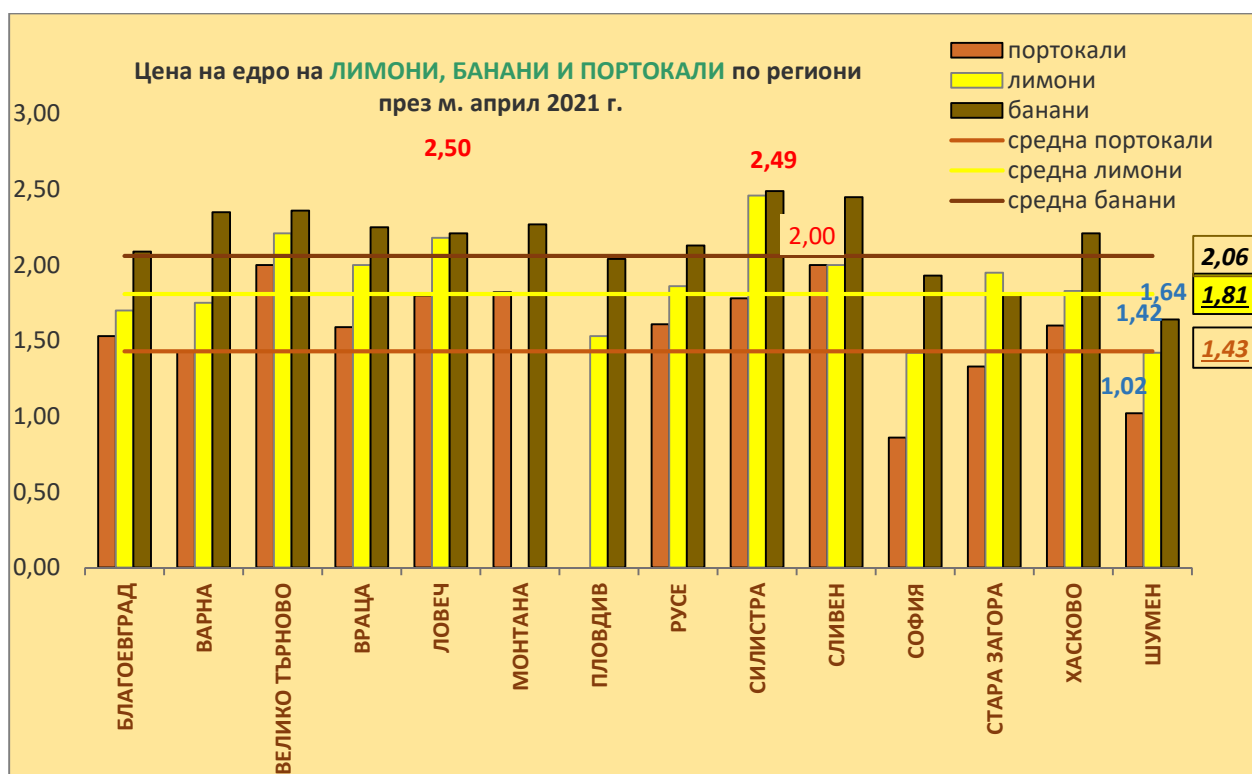
* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока в отделните области

Наблюденията на цените по региони на цитрусовите плодове и бананите показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 15-17%. (табл.9, фиг.33)

При средна цена на бананите през месеца 2,06 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Силистра (2,49 лв.), а минималните съответно са били в Шумен – 1,64 лв.

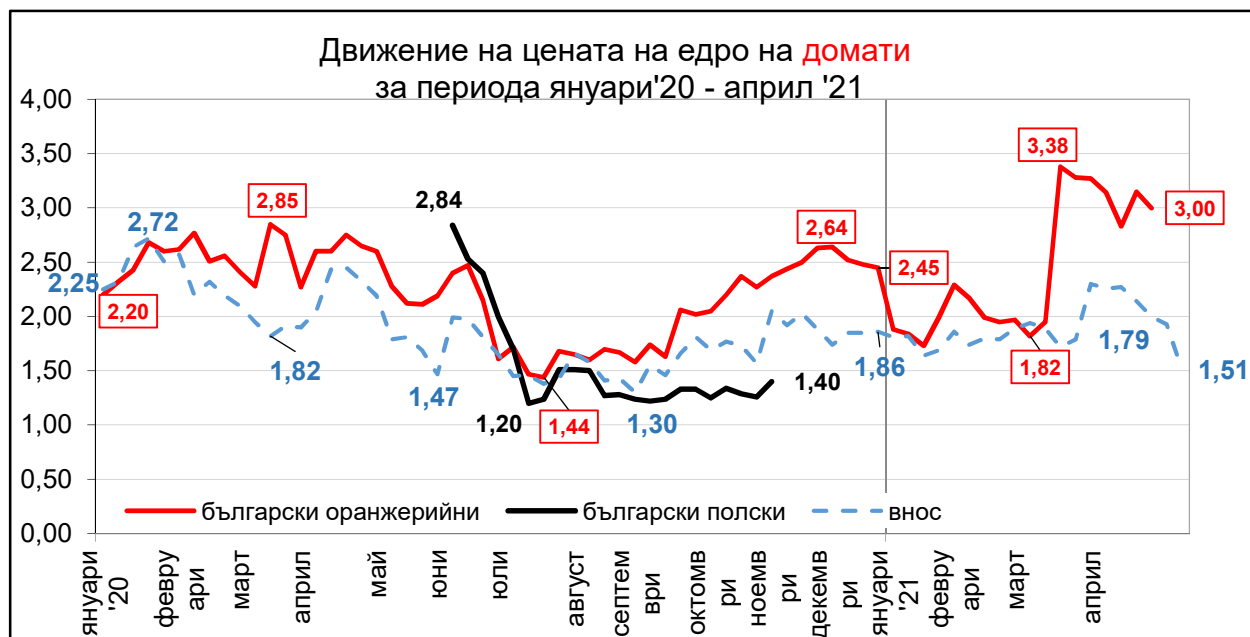
Наблюденията на цените на цитрусовите плодове по региони през април показват, че при средна цена на лимоните 1,81 лв./кг най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Силистра – 2,49 лв./кг, а най-ниска в Шумен и София - 1,42 лв./кг.

Портокалите са се търгували през месеца най-скъпо в област Сливен (2,00 лв./кг), а най-евтини са били в област София (0,086 лв./кг), при средна цена на портокалите 1,43 лв./кг.

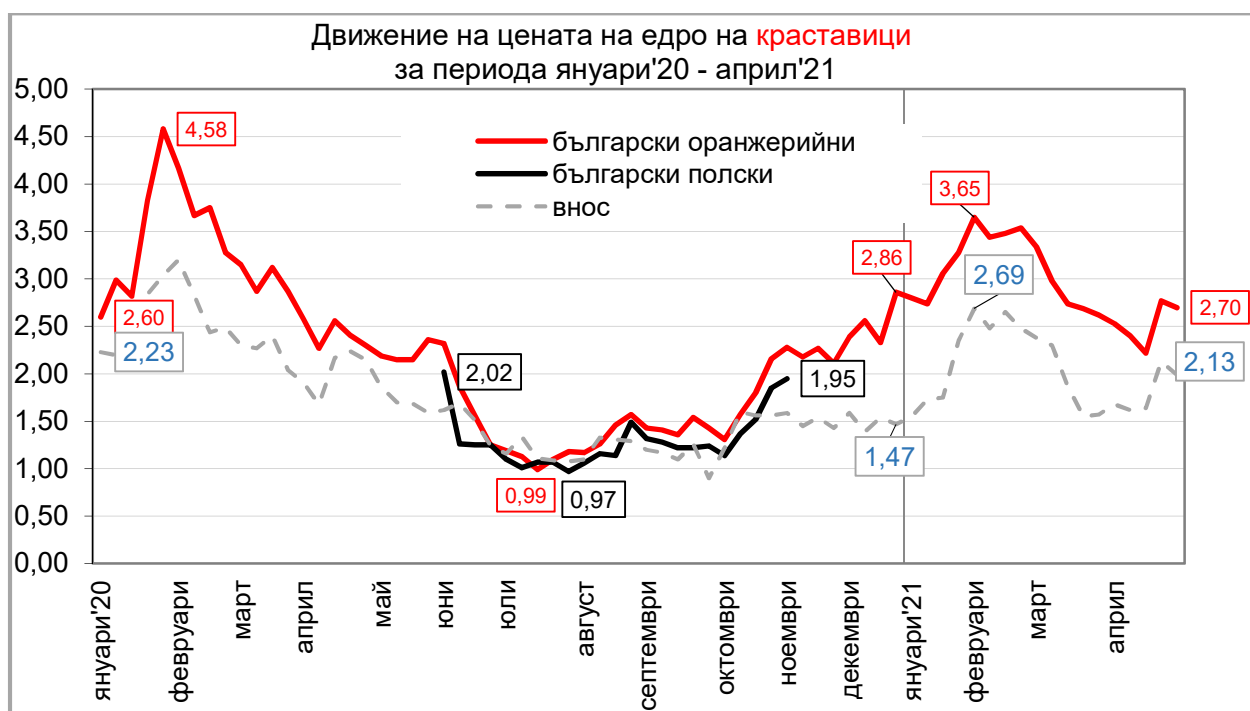

фигура 33 Цени на едро на банани и цитрусови плодове през м. април по области

Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци

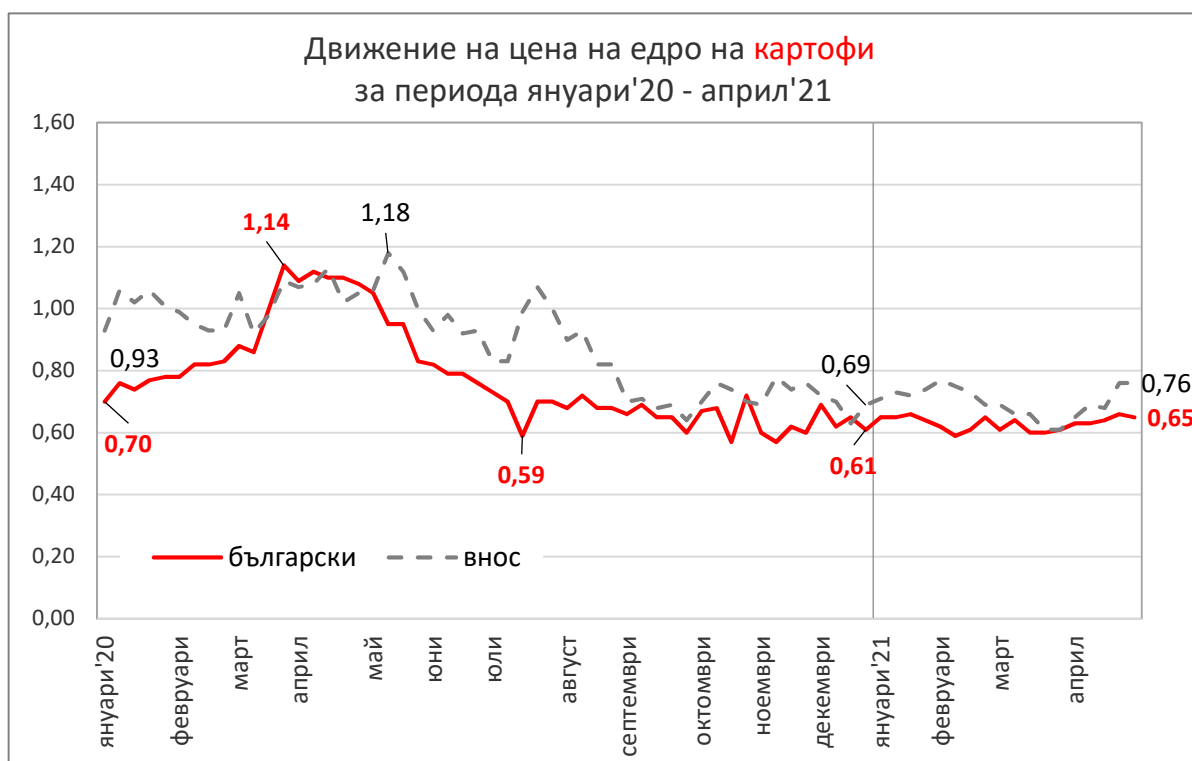
фигура 34

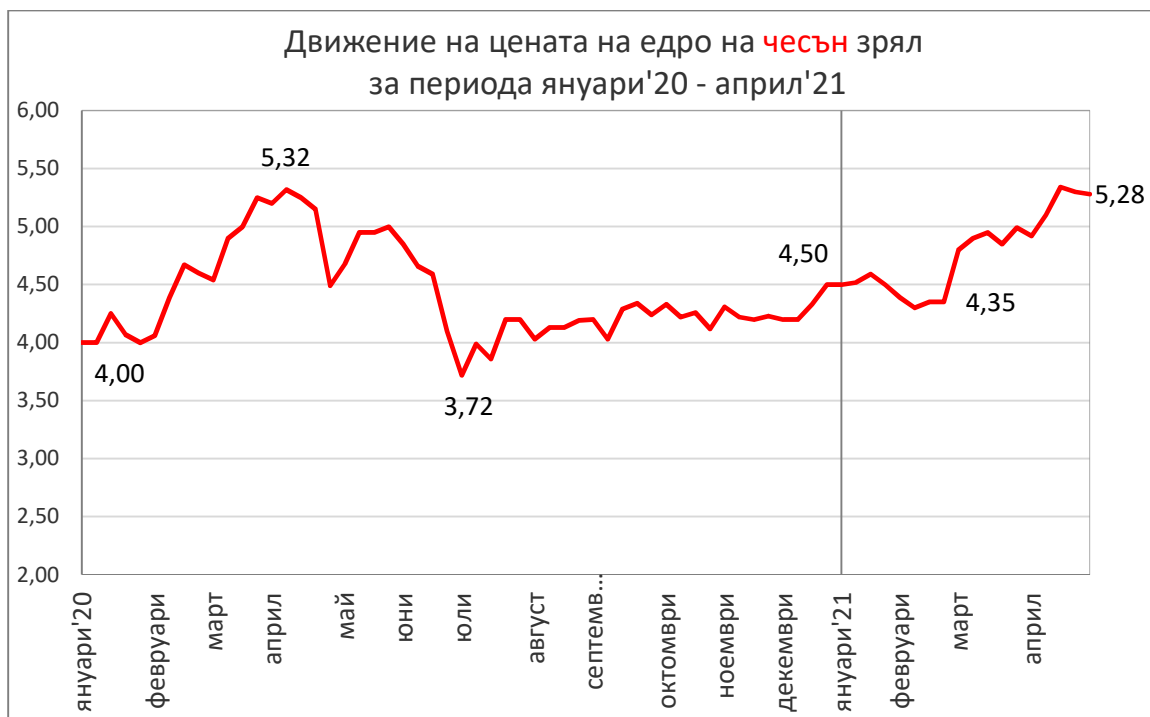
фигура 35

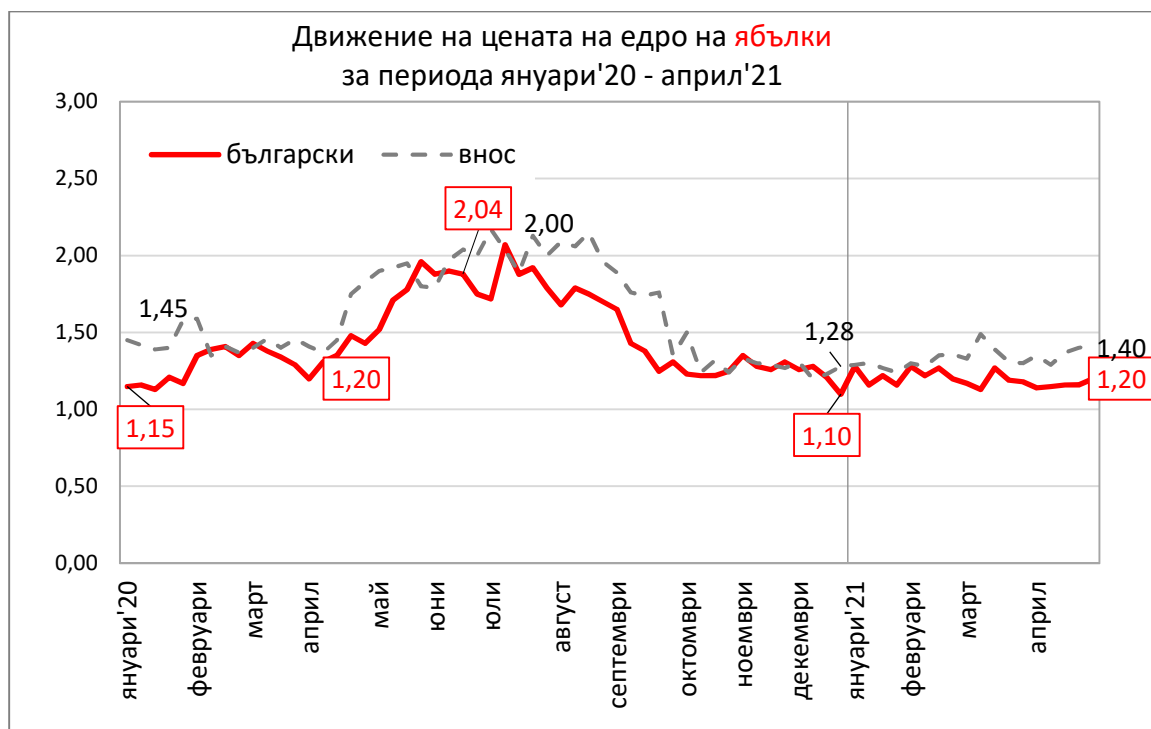
фигура 36

фигура 15

фигура 38

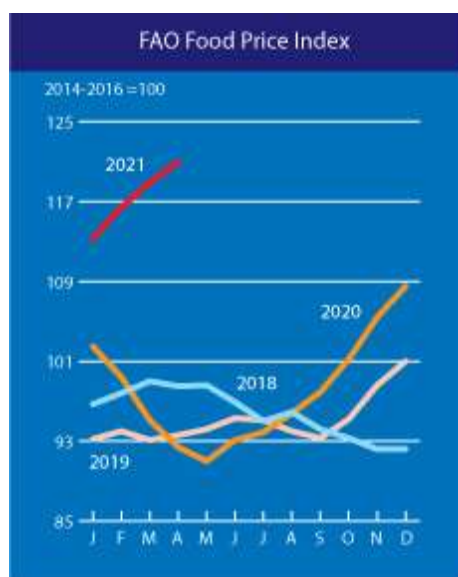

фигура 39

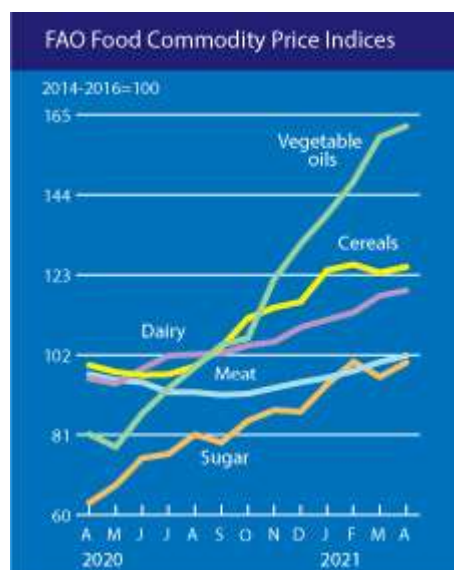
Международни цени

- **Организация по прехрана и земеделие (ФАО)**

През април е регистрирано поредното увеличение на световните цени на храните, което продължава вече единадесети месец. Индексът на цените на храните на ФАО (FFPI) е средно 120,9 пункта през април 2021 г., с 2,0 пункта (1,7%) по-висок в сравнение с март и с 28,4 пункта (30,8%) над същия период на миналата година

фигура 40

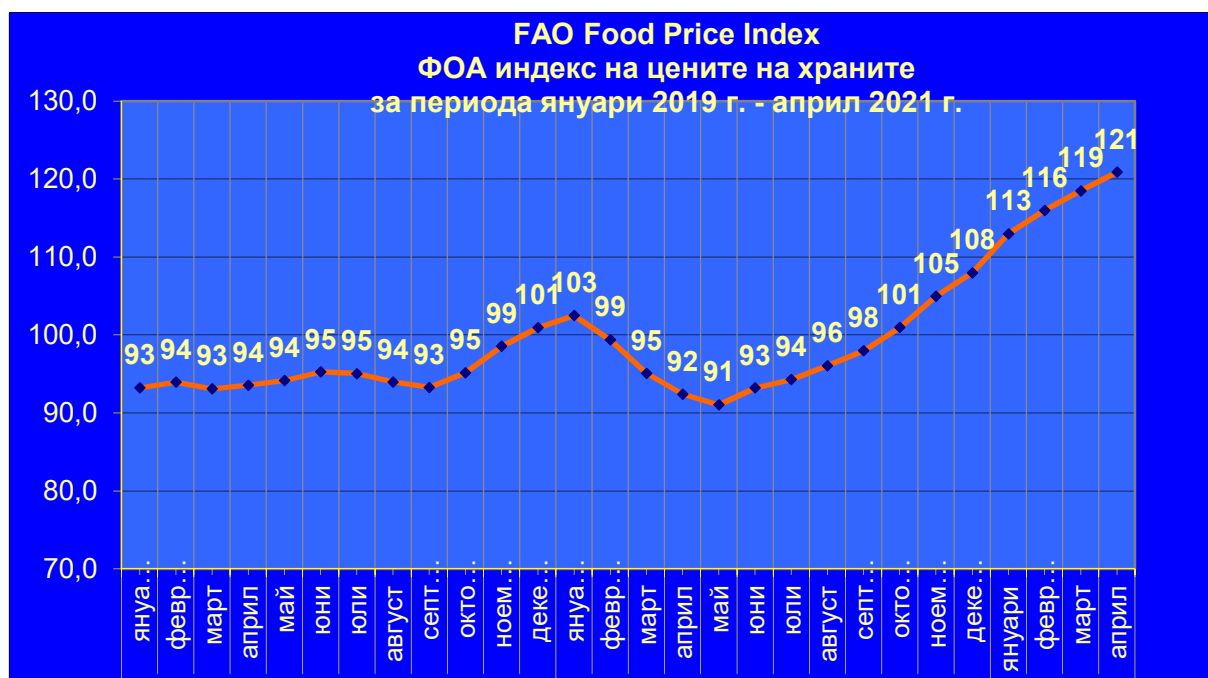

фигура 41

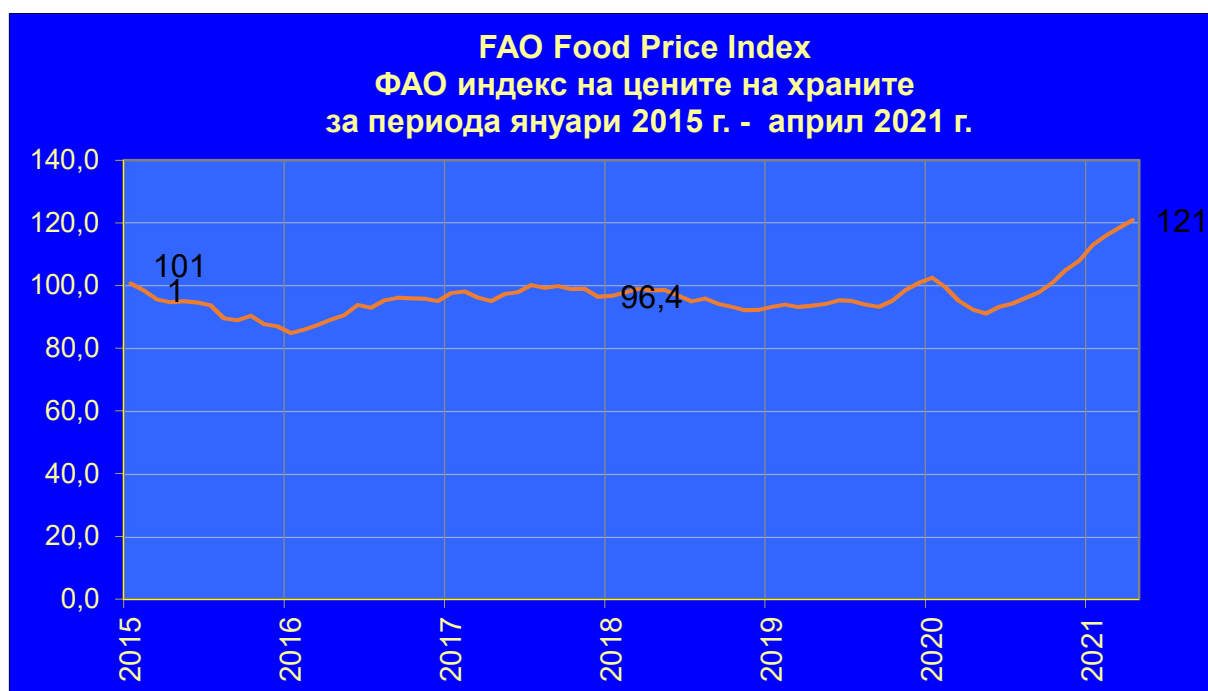
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.

Увеличението отбелязва единадесетото поредно месечно покачване на стойността до най-високото си ниво от май 2014 г. Повишаването през април беше водено от силно увеличение на цените на захарта, последвано от масла, месо, млечни продукти и зърнени храни.

Източник : <http://www.fao.org>

фигура 42

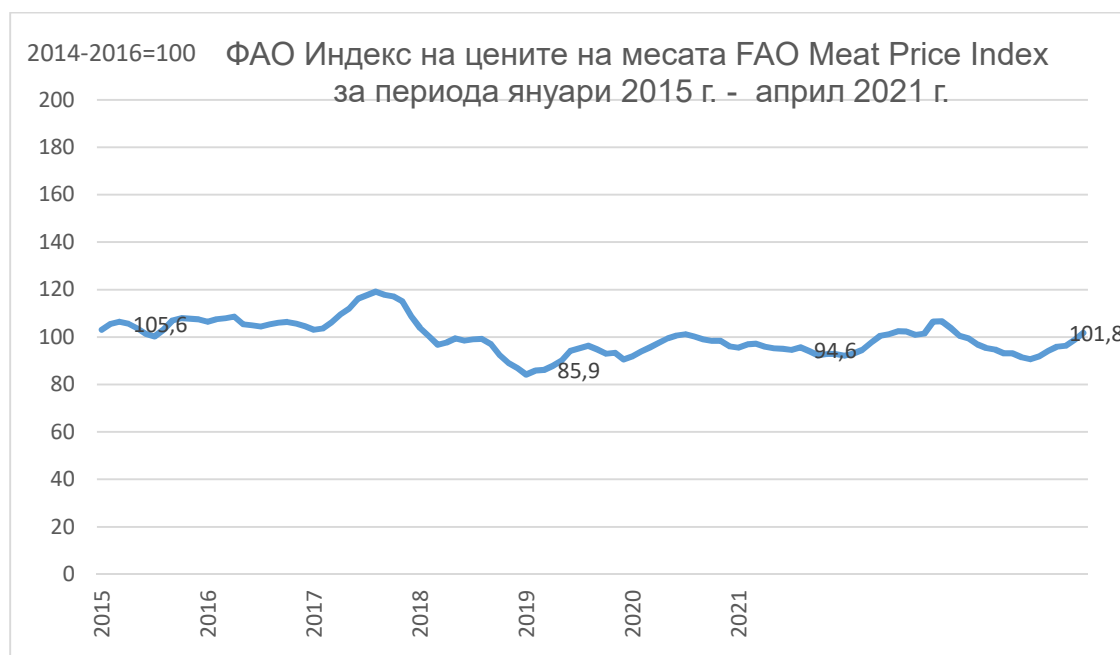

Фигура 43 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2015 г. – април 2021 г.

Поради закъсненията на реколтата в Бразилия и данните за щетите от замръзване във Франция и придружаващите ги засилени опасения от възможен спад на глобалното предлагане, индексът на цените на захарта на ФАО се е увеличил с 3,9% от предходния месец, достигайки почти 60% по-високо ниво от април 2020 г.

Индексът на цените на растителното масло на ФАО се покачи с 1,8% през април на фона на нарастващите международни цени на палмовото масло и на опасенията от по-бавен от очакваното растеж на производството в големите страни износители. Освен това е регистриран ръст на цените на соево и рапично масло, докато цените на слънчогледовото масло леко са се понижили.

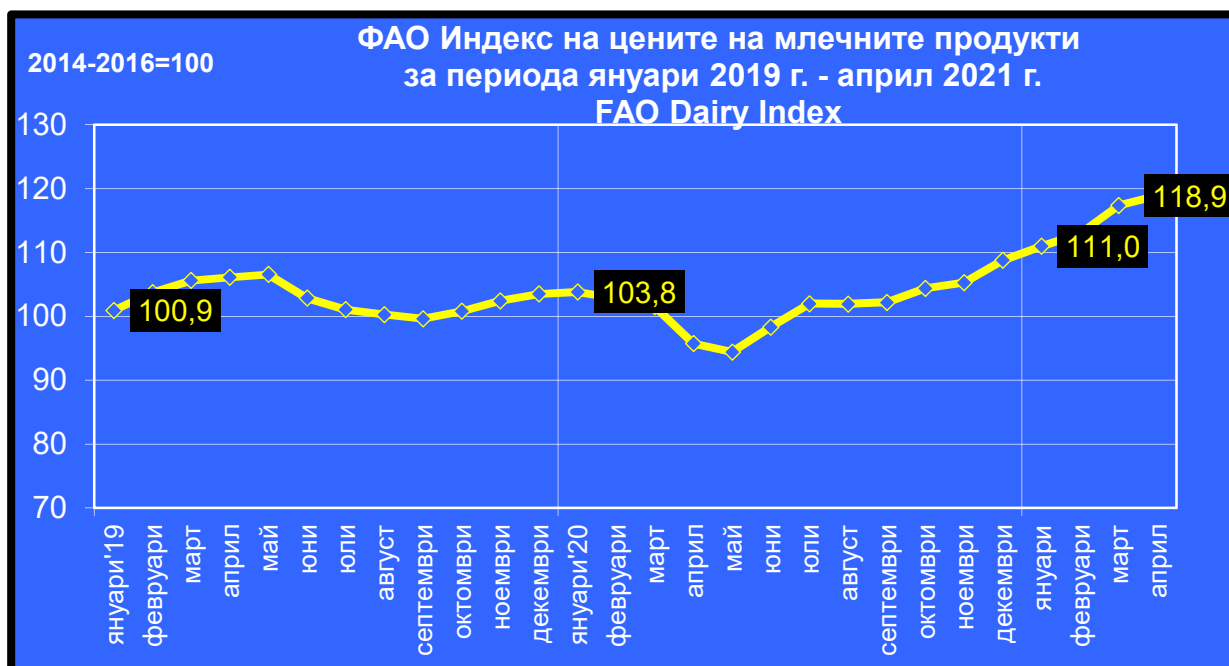
Индексът на цените на месото на ФАО е средно с 1,7 процента по-висок в сравнение с месец март, поради силното търсене на говеждо, агнешко и свинско месо в Източна Азия. В същото време цените на птичето месо останаха на стабилно ниво, което отразява общо балансираната ситуация на световните пазари.

Фигура 44

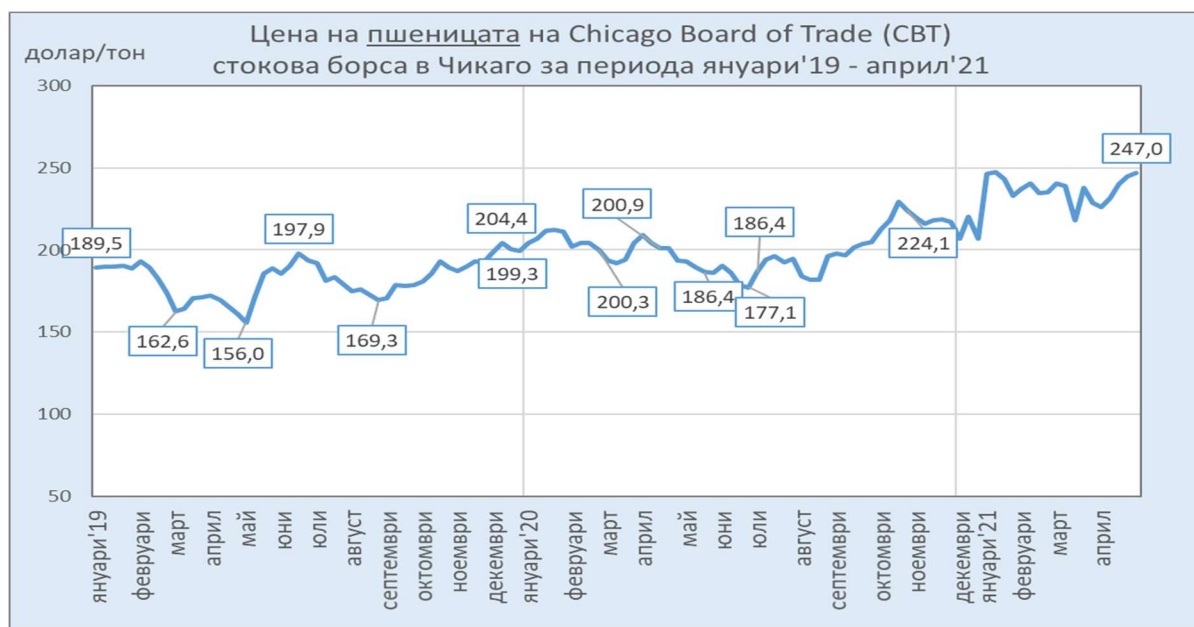
Индексът на цените на зърнените култури на ФАО се повиши с 1,2% през април, компенсирайки краткосрочния спад през март и надминавайки нивото от април 2020 г. с 26%. Международните цени на пшеницата останаха като цяло стабилни, докато оризът, ечемикът и соргото леко спаднаха.

Индексът на млечните цени на ФАО нарасна с 1,2% спрямо март, като маслото, сиренето и обезмасленото мляко на прах са по-високи, поради силното търсене на внос от Азия.

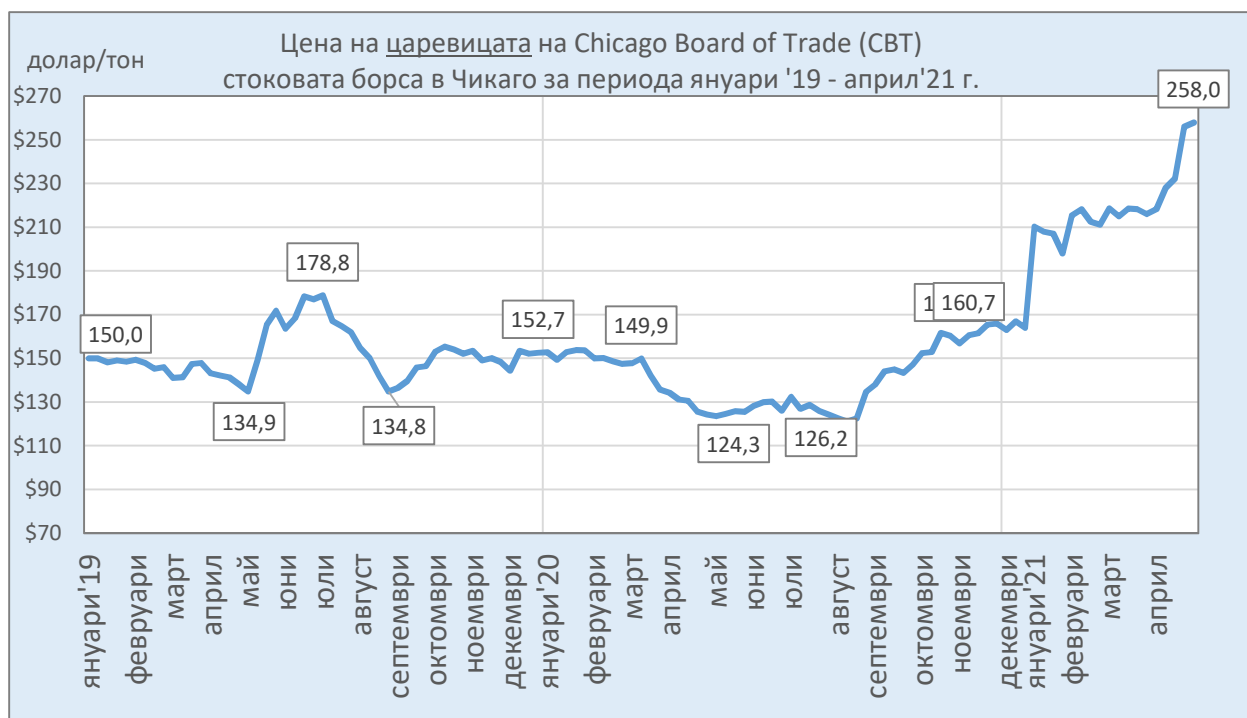
Фигура 45

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. април стартира от ниво 226 долар/тон и през последната седмица достига до ниво от 247 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година цената за месец април тази година е с 23% по-висока. (фиг. 46)

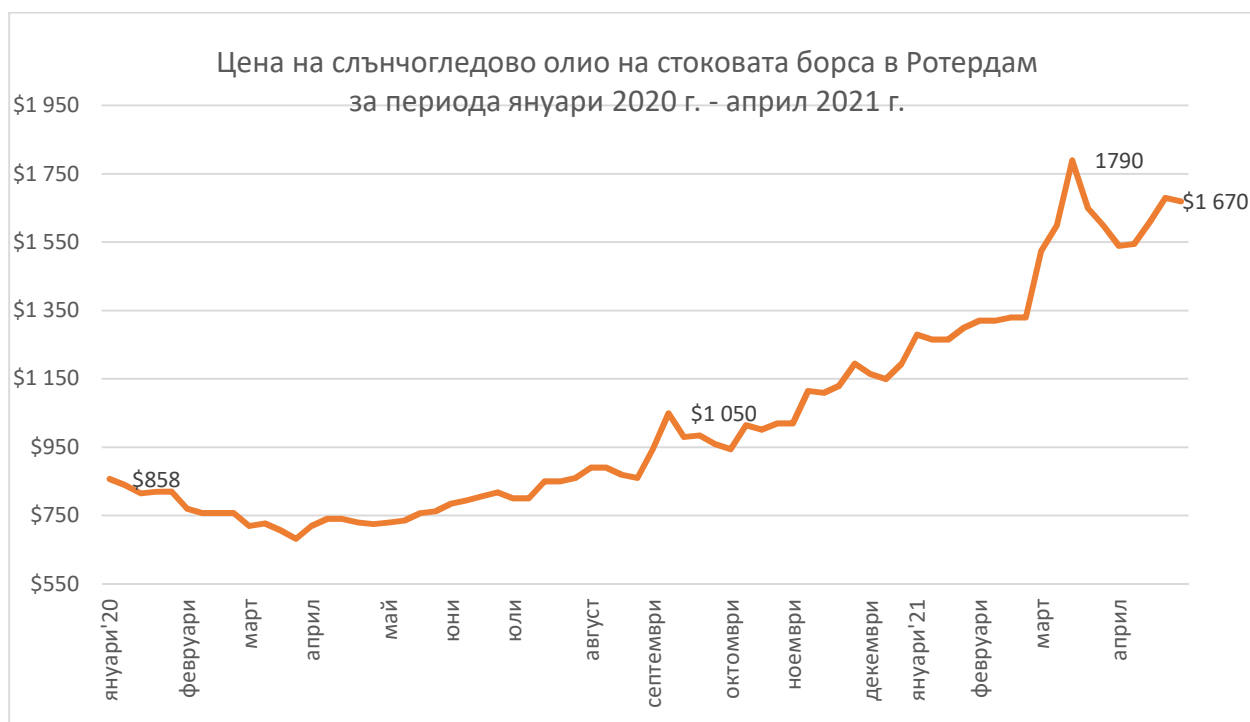
фигура 46 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари '19 – април '21

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през април тръгва от ниво 218 долар/тон и през последната седмица на месеца достига ниво от 258 долар/тон. (фиг.47)

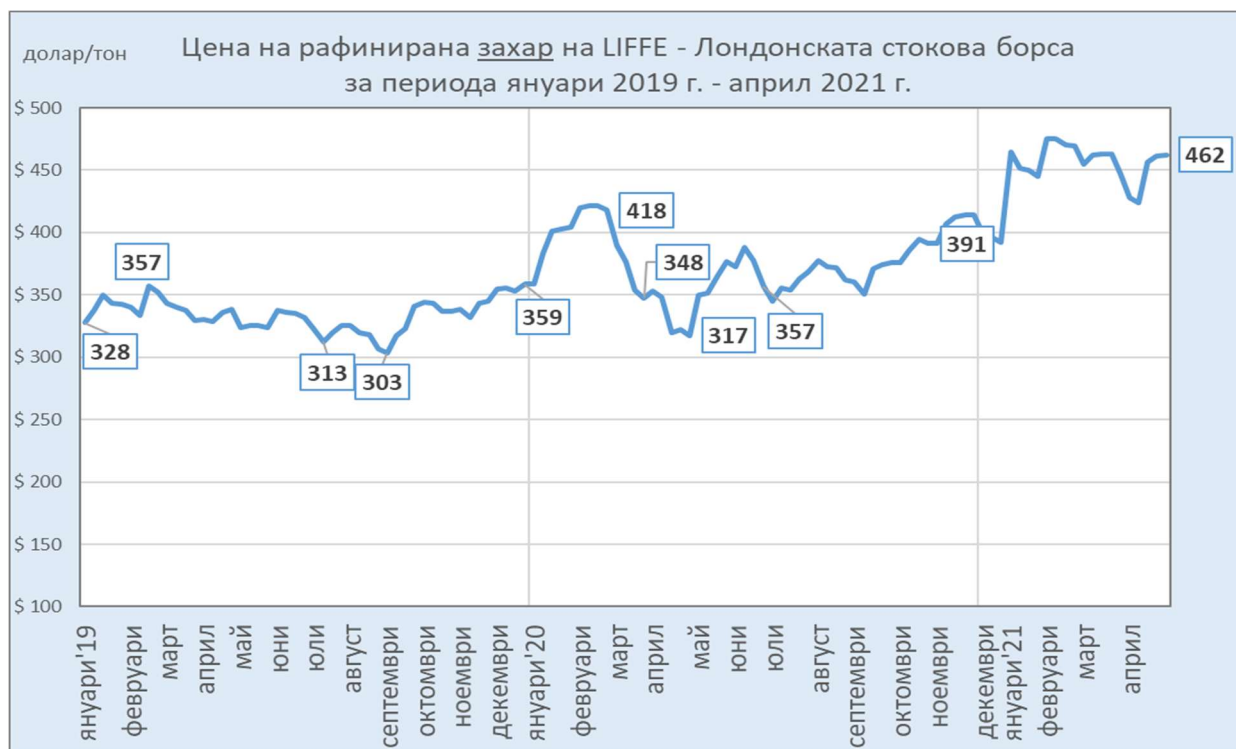

фигура 47 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – април'21

Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам запазва високия си тренд от м. март и в края на месеца кривата достига ниво от 1670 долар/тон.. Покачването на цената на годишна база е съответно със 130%. (фиг.48)

фигура 48 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'20 – април '21

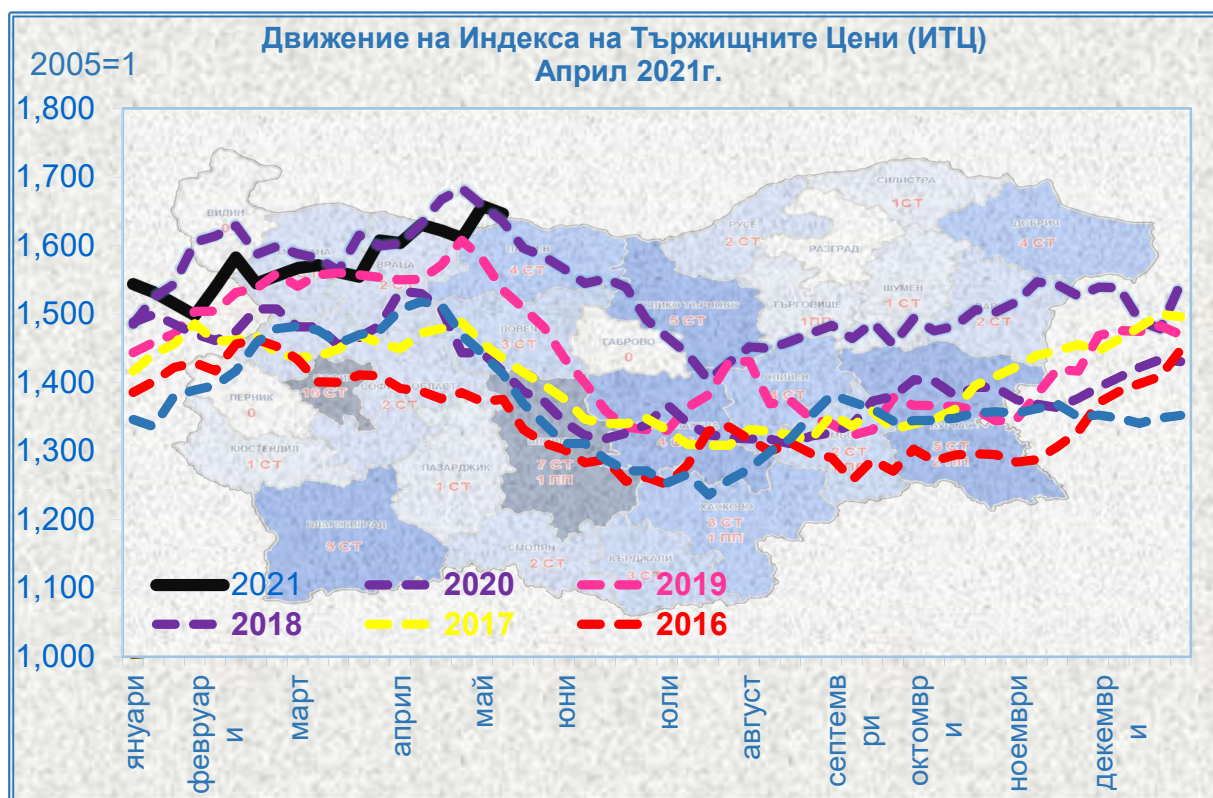
Фигура 49 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'19 – април'21

Цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса в края на април стъпва на ниво от 462 долар/тон, а средно месечната стойност е 446 долар/тон. Прямо края на предходния месец е регистрирано увеличение от 4%, а на годишна база има ръст на цената на захарта от 33%.(фиг.49)

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на м. април Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) стартира от ниво 1,630 пункта. В края на месец април кривата стъпва на ниво от 1,658 пункта. Отчетен е слаб ръст спрямо началото на април от 1,8%. Средно месечната стойност на индекса през април тази година е 1,631 пункта и е под нивото от същия период на миналата година. (фиг. 50)

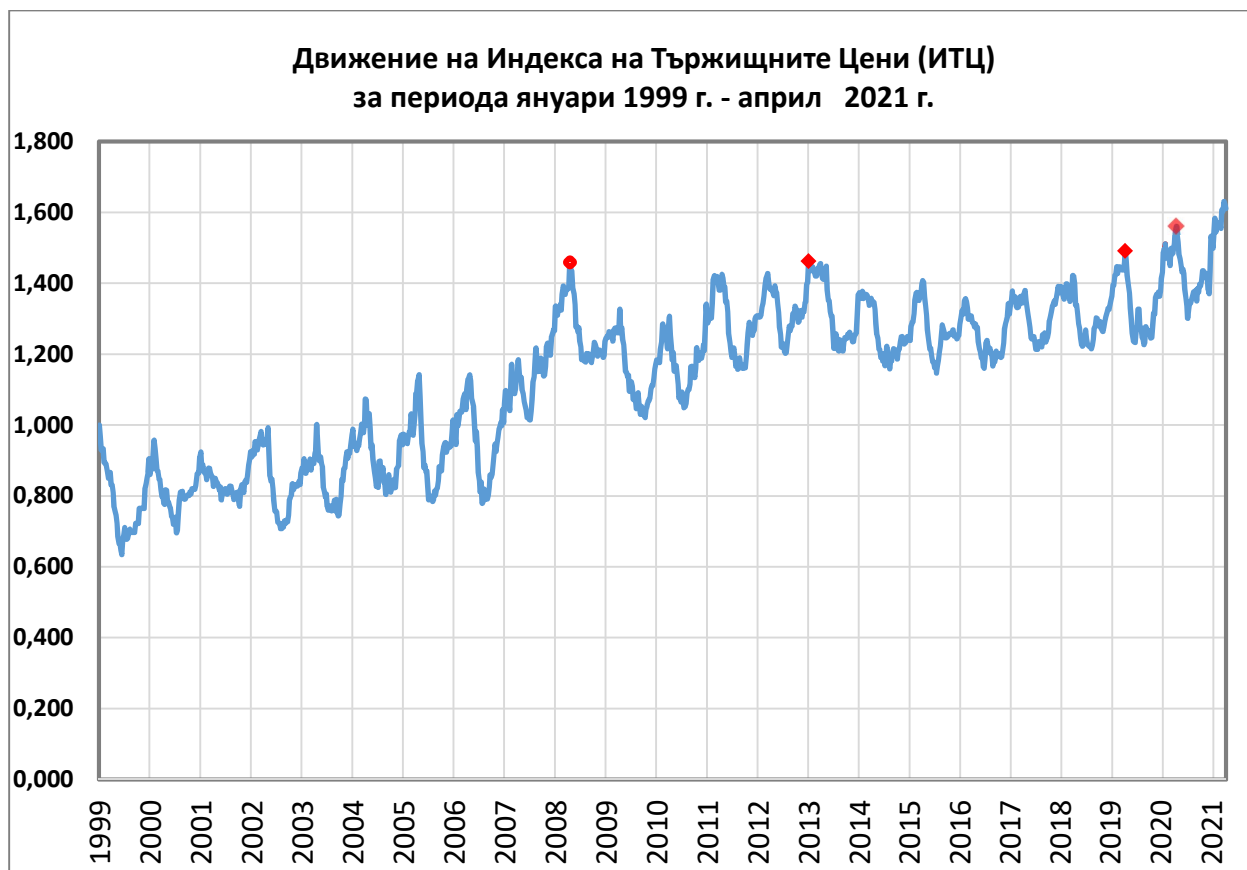
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – април 2021 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото.

фигура 50 Индекс на тържищните цени 2014/2021 г.

фигура 51 ИТЦ за периода януари 2020 г. – април 2021 г.

фигура 52 ИТЦ за периода януари 1999 г. – април 2021 г

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ